

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**Puistolan nuorisotyön organisointia yhdessä
kumppaneiden kanssa**

"Täällä on tosi makeeta, ei tää yhtään tunnu että olisi koulussa."

Minna Revontuli

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön
koulutusohjelma (210 op)
Arvioitavaksi jättämisaika 5 / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Minna Revontuli	Sivumäärä 48 ja 2 liitesivua
Työn nimi Puistolan nuorisotyön organisointia yhdessä kumppaneiden kanssa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Juha Niiranen ja Heli Eischer	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus – Mikko Vatka	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää nuorisotyötä yhdessä muiden toimijoiden kanssa alueella, jossa ei ole nuorisotaloa. Tässä työssäni alueena toimi Helsingin Puistola. Tila, johon toimintaa kehitetään, on Puistolan peruskoulu. Olen töissä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksella ja meidän lisäksi tätä toimintaa on mukana kehittämässä Puistolan peruskoulu, Kalliolan Nuoret ry ja Puistolan kirjasto. Tarkoitus on saada alueelle 3-6 -luokkalaisille mielekästä ilmaista harrastetoimintaa, mikä kohdistuisi iltapäiväaikoihin, kun vanhemmat ovat vielä töissä. Lasten harrastetoimintatoiveita lähdin kysymään käyttäen menetelmänä Ideaseinämallia. Kehittämistyön idea lähti alueelta tulleesta huolesta. Alueella on toimintaa, mutta pääsääntöisesti ne ovat maksullisia. Alueelta oltiin myös menettämässä ennen nuorten käytössä ollut vanha nuorisotila.</p> <p>Työssäni kerron myös tietoperustaa alueen entisestä nuorisotyön toiminnasta ja siinä selviää tarkemmin tämän kehittämistyön toiminnan tarve. Tuon esiin 3-6 - luokkalaisten ikään perustuvaa kehitystietoa sekä kerhotoiminnan merkityksen tärkeyden. Avaan kirjaston ja nuorisoasiainkeskuksen Kirnunkirkon tuomia yhteistyömuotoja. Opinnäytetyössäni pääsee myös tutustumaan yhteistyökumppaneiden toiminnan periaatteisiin sekä työn arvoihin ja Puistolaan alueena.</p> <p>Tämän työn tuoma kokemus tiivistä alueen muiden toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Alueelle saatiin toimintaa lapsille ja nuorille. Toimintamme ei tavoittanut niitä 3-6 -luokkalaisia, miten olimme aluksi suunnitelleet. Työn lopussa on omaa näkemystäni alueen tarpeesta ja siitä, miten tämä toiminta kokonaisuutena toimi. Mallia voi hyödyntää muillakin alueilla, missä ei ole vielä nuorisotaloa.</p>	
Asiasanat kerhotoiminta, nuorisotyö, kumppanuus, kouluikäiset	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Minna Revontuli	Number of Pages 48 & 2 attached pages
Title Organising youth work in Puistola with associates	
Supervisor(s) Juha Niiranen & Heli Eischer	
Subscriber and/or Mentor Helsinki youth department – Mikko Vatka	
Abstract <p>The purpose of this thesis is to develop youth work with other operators in an area that doesn't have a youth centre. The project takes place in Puistola Comprehensive School in Puistola, Helsinki. I work for Helsinki youth department and we are developing this activity with Puistola Comprehensive School, Kalliolan Nuoret ry and Puistola Library. The goal is to arrange free and meaningful activities for third to sixth-graders during afternoons when the children's parents are still at work. The children's hopes for hobbies were inquired using an Idea Wall model. The development idea came from the concern of the area. The area has activities but they mainly subject to a charge. The area was also about to lose an old youth premise previously used by the young.</p> <p>In my thesis I bring forward some facts about the area's previous youth work and it shows the necessity of this development. I bring out facts about the development based on third to sixth-graders' ages and I demonstrate the importance of afternoon club activities. The thesis discusses the forms of co-operation of the library and the youth department brought by the "Kirnu" project. In my thesis you can also explore how the collaboration between the partners works and explore Puistola as an area.</p> <p>This project tightened the co-operation between other operators of the area. We managed to arrange activities for the area's children and youth. Our efforts didn't reach the third to sixth-graders for whom we had targeted the activities. The end of the thesis gathers my own thoughts on how these activities work in general. This concept can be applied to other areas that don't have youth centres.</p>	
Keywords club activity, youth work, partnership, school – age children	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KEHITTÄMISYMPÄRISTÖN KUVAUS	6
3 KUMPPANIT	9
3.1 Puistolan peruskoulu	10
3.2 Kalliolan Nuoret ry	11
3.3 Nuorisoasiainkeskus	12
3.4 Puistolan kirjasto	15
4 KEHITTÄMISTYÖN TOIMINTA	16
4.1 Toiminnan perusteet	17
4.2 Verkostokokoukset	23
4.3 Ideaseinä	25
5 UUSI MALLI	28
5.1 Pelitoiminta tietokoneilla	30
5.2 Kirjaston käyttösääntöpaja	31
5.3 Tapulikaupunki 40 -vuotta juhlaviikko	31
5.4 "Kauhujen Yö"	32
5.5 Nuorisotyö peruskoululla	32
5.6 Markkinointi	33
6 ARVIOINTI	33
7 TYÖN JOHTOPÄÄTÖKSET	40
8 OMA OPPIMINEN	44
LÄHTEET	45
LIITTEET	48
Liite 1.	49
Liite 2.	50

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä kehitetään Puistolan alueen nuorisotyötä yhdessä Puistolan peruskoulun, Kalliolan Nuorten ry:n ja Puistolan kirjaston kanssa. Toimin Tapulikaupunki - Puistolan aluetyöntekijänä ja nuoriso-ohjaajana Tapulikaupungin nuorisotalolla. Olen ollut Tapulikaupungin nuorisotalolla töissä vuodesta 2005 syyskuun alusta. Aluetyöntekijänä olen ollut 2014 vuoden maaliskuusta. Kehittämistyön tarve lähti, koska oltiin menettämässä tila missä toteutettiin nuorisotyötä.

Tämän kehittämistyön yksi suuri hyöty on syventää tuntemusta alueen muiden toimijoiden kanssa ja olla Kalliolan nuorten ry:n kumppani, jotka yhdessä vastaa Puistolan nuorisotyöstä. Tavoitteeni on saada Puistolan lapsille ja nuorille mielekästä, monipuolista ja ilmaista harrastetoimintaa. Halusin myös antaa yhden mallin muille, miten voi tehdä nuorisotyötä alueilla joissa ei ole varsinaista nuorisotaloa.

Tämän kehittämistyön tekeminen oli ajankohtainen, koska nuorisoasiainkeskuksessa panostetaan kumppaneiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja lainatakseen nuorisoasiainkeskuksen johdon sanoja, että ” työtä tehdään siellä missä sen tarve on.” Lisäksi Puistolan alueen toimijat sekä lasten ja nuorten vanhemmat ovat tuoneet esiin huolen, että alueella ei ole avointa, ilmaista harrastetoimintapaikkaa. Varsinkin 9-12 -vuotiaille on toivottu tilaa, jossa he voisivat viettää iltapäiviä vanhempien työssä ollessa.

Tämän opinnäytetyön välitön hyöty kohdistuu varhaisnuoriin sekä heidän perheisiinsä. Tästä opinnäytetyöstä hyöttyy myös koko Puistolan alue, kun saadaan nuorille mielekästä tekemistä. Lähdin selvittämään, mitä ilmaisia kerhoja Puistolan 3-6 -luokkalaiset lapset haluaisivat Puistolaan.

Aineiston keräämistä työhöni tein jaksoittain. Puistolan nuorisotyön vanhan mallin aineiston keräsin syyskuussa 2015 niiltä toimijoilta, jotka silloin olivat alueella töissä. Heistä tiedon sain alueen pitkäaikaisilta työntekijöiltä. Aluekartoituksen tein lokakuussa 2015, johon selvitin myös alueen lasten ja nuorten määrän. Lasten ja nuorten kuulemiset toiminnan sisällön tarpeista, toteutin myös lokakuussa 2015. Kirjallisuutta

sekä tietoa kumppaneista keräsin pitkin syksyä 2015, ja niistä valitsin työhöni mielestäni tärkeimmät osiot.

2 KEHITTÄMISYMPÄRISTÖN KUVAUS

Puistola on vanha omakotitaloalue. Pientaloalueella on yhä vanhoja 1990-luvun alkupuolen huviloita, mutta pääosin alueella on nykyisin uusia rivi- ja omakotitaloja. Asukkaat ovat kouluttautuneita ja heidän tulotaso on hyvä. Tein aluekartoitusta ja siihen selvitin myös Puistolan lasten ja nuorten määrän. 9-12 -vuotiaita on alueella 373 ja 13-17 -vuotiaita 428. Yhteensä 9-17 -vuotiailta lapsia ja nuoria on 801 ja tässä määrät vielä ikäluokittain:

9 v.	10 v.	11 v.	12 v.	13 v.	14 v.	15 v.	16 v.	17v.
92	90	104	87	80	87	81	91	89

Kuvio 1. Lapset ja nuoret ikäluokittain

Vertaillen eri alueitten tämän ikäisten lasten ja nuorten lukumääriä ja havaitsin, että Puistolan lasten ja nuorten määrä on muihin alueisiin nähden keskilukemissa. Puistolan ja Tapulikaupungin lasten ja nuorten määrä on melkein sama. Koko Helsingissä 9-12 -vuotiaita on 20 462 ja 13-17 -vuotiaita on 25 568. (Helsingin seudun aluesarjat, 2015.)

Puistolassa oli nuorisotalo, Nurkan Nuorisotalo, joka lakkautettiin jo vuonna 2003. Viimeinen avointen ovien päivä on 5.12.2003. Tila tyhjennettiin ja siivottiin 31.12.2003 mennessä. Tämän jälkeen Puistolassa on yritetty kaikilla tavoin järjestää nuorille tiloja ja toimintaa. Entisen Nurkan nuorisotilat sijaitsivat monitoimitilassa, jossa toimi ala-aste, leikkipuisto ja kirjasto. Alueella oli Tuulen Tupa, joka oli säätiön omistama ja satunnaisesti auki. Nuorisoasiainkeskus osti Tuulen Tuvan toiminnasta vastaavalta kahdelle arki-illalle nuorisokahvilapalvelua. Alueella ei ollut vuosina 2004 - 2007 nuorille mitään avointa paikkaa, missä viettää aikaa viikonloppuisin.

Vuonna 2007 Puistolan alueella nousi huoli nuorten viikonlopun alkoholin käytöstä ja sen seurauksena syntyvästä häiriökäyttäytymisestä. Huolen toivat esiin alueen aikuiset sekä poliisit. Alueen toimijat alkoivat miettiä yhdessä, mitä he voisivat tehdä, jotta nuorille saataisiin jokin paikka perjantai-illoille missä viettää päihteetöntä iltaa. Huoli nuorten käyttäytymisestä alueella oli suuri, joten tarvittiin nopeata reagointia. Nuoret viettivät aikaa päiväkotien sekä koulujen pihilla tehden siellä ilkivaltaa ja rikkoen lasipulloja. Alueelle saatiin ryhmä aikuisia, alueen asukkaita sekä toimijoita, jotka sitten jalkautuivat alueelle perjantai- ja lauantai-iltaisina, vuoroviikonloppuisin pienemmissä porukoissa. Nuoret ottivat aikuiset hyvin vastaan ja keskusteluiden kautta alkoi nuorilta tulla esiin, että heillä ei ole mitään muutakaan paikkaa tai tekemistä missä olla.

Puistolan nuorisotyön kehittämiseksi perustettiin oma verkosto, verkoston nimi oli Pisto, jossa silloin Tapulikaupungin nuorisotalolla töissä olleella nuoriso-ohjaajalla ja Pohjoisen Kloorin ennaltaehkäisevän päihdetyön työntekijällä oli iso rooli. Verkostoon kuului yhteensä kahdeksasta eri hallintokunnasta toimijoita, jotka tekevät töitä alueen lasten ja nuorten sekä heidän perheiden hyväksi. Hallintokunnat olivat:

- Nuorisoasiainkeskus / Pohjois-Koillinen nuorisotyöyksikkö
- Helsingin Vapaaehtoistyö
- Puistolan alueen koulut
- Puistolan Jalka – vapaaehtoiset aikuiset
- Kalliolan Nuoret ry
- Tapulikaupungin lähiöprojekti
- MLL - Mannerheimin lastensuojeluliitto
- Malmin seurakunta

Sitten löytyi tila 2008, missä nuoret voivat kokoontua perjantai-iltaisina. Puistolan ala-asteen alakerrasta saatiin käyttöön entisen päiväkodin luokkahuoneen kaltainen tila, jossa työskenteli yksi nuoriso-ohjaaja sekä vapaaehtoisia vanhempia sekä muita aikuisia jotka olivat alueen toimijoita. Samassa tilassa toimi iltapäivisin yksityisen pitämä iltapäiväkerho, joten tilaa oli mahdollista käyttää ainoastaan iltaisina. Tila sai nimekseen Olkkari. Olkkari-toimintaa jatkettiin perjantaisin ja siitä päävastuun kantoi nuorisoasiankeskuksen Tapulikaupungin nuorisotalon työntekijä sekä Kalliolan Nuor-

ret ry. Nuorisotyöyksikön työntekijät osallistuivat toimintaan. Toiminnalle saatiin myös rahoitusta Lähiprojektilta.

Puistolassa toimi myös ostopalveluna vuonna 2009 Tuulen Tupa maanantai ja tiistai-iltaisain sekä yhtenä perjantaina kuukaudessa. Yksikön budjetista maksettiin myös tuntityöntekijä Tuulen Tuvalle. Tuulen tuvan ylläpitäjä lopetti toiminnan 2012 ja siitä lähti syntymään tiiviimpi yhteistyö Kalliolan Nuorten ry:n kanssa.

Vuonna 2012 Helsingin kaupunki teki sitten ostopalvelusopimuksen Kalliolan Nuorten ry:n kanssa. Sopimus piti sisällään kolmen arki-illan vetämisen nuorille, joista yksi ilta tuli olemaan perjantai-ilta. Kalliolan nuoret toteuttivat aluksi toimintaa tiistaisin ja torstaisin leikkipuisto Nurkan tiloissa kello:17-20.30 ja perjantaisin Puistolanraitin ala-asteen tiloissa kello 18-22, jota kutsuttiin olkkariksi.

Myöhemmin jolloin toiminta siirtyi kokonaan Puistolan raitin ala-asteen tiloihin, niin Kalliolan Nuoret saivat yhden arki-illan lisää nuorten aloitteesta, mutta edelleen puuttui varhaisnuorille järjestetty toiminta. Edellä mainitusta tilasta saatiin keväällä 2015 tieto, että syksyllä se ei ole enää käytettävissä.

Tämän vanhan toimintamallin tiedon olen saanut Puistolan ja Tapulikaupungin sen aikaisilta työntekijöiltä, jotka luovuttivat käyttööni kokousmuistioita. Nämä muistiot olen saanut sähköpostin välityksellä syyskuussa 2015. Olen myös kuullut tuosta entisenajan toiminnasta niiltä, jotka vielä tekee töitä kyseisellä alueella. Lisäksi olen käyttänyt yksikkömme toimintakertomuksia lähteenä vuosilta 2008 - 2012.

Malli oli raskas, joten oli tarve lähteä kehittämään kevyempää toimintatapaa toteuttaa Puistolan nuorisotyötä. Nuorilta tulleen palautteen myötä päätimme, että nuorisotyöstä täytyy saada tehtyä nuorille pysyvämpi toiminta. Toiminnassa täytyy olla läsnä vakituisimpia ohjaajia joihin nuoret pystyvät luomaan syvällisemmän suhteen. Malli ei saa tuoda lisätyötä vaan sen täytyy olla päätyö, jota on aikaa suunnitella.

3 KUMPPANIT

Kari Poutiainen on kirjoittanut näin: Kumppanuus ei ole Viisasten kivi, vaan se on toimiva ratkaisu yleiseen ongelmaan liittyen osaamisen, resursoinnin ja myös kustannusten hallintaan. Se mahdollistaa yritykselle keskittyä omaan ydintoimintaansa, varmistaen riittävän ja oikean osaamisen oikeassa paikassa myös kaikissa muissa yksiköissä. Kumppanuus perustuu keskinäiseen luottamukseen ja toisen kunnioittamiseen. (Poutiainen 21.9.2016.)

Tutkija Ritva Pihlaja toteaa, että tulevaisuuden kunta on kumppanuuskunta. Kunnat tarvitsevat järjestöjä kumppaniksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kumppanuus toimijoiden kesken voi olla keskustelua, kehittämistä, suunnittelua, palveluita tai budjetti- ja toimijakumppanuutta. (Pihlaja 2015, 12-13.)

Uusi hallintatapa tavoittelee kumppanuuksia, verkostoitumista, aktiivista ja vastuullista kansalaisuutta ja paikallista osallistumista. Uusi hallintatapa on politiikantutkimuksessa käytetty käsite, jolla kuvataan ja analysoidaan uusien ohjausmuotojen sopeutumista toimintoihin ja toimintaympäristöihin. Moniammatillisesta yhteistyöstä uskotaan olevan hyötyä, niin palvelujen toteuttajille kuin vastaanottajille sekä palvelujärjestelmän järjeistämiseksi. Ammattilaisten uskotaan hyötyvän poikkihallinnollisesta yhteistyöstä, koska sen katsotaan edistävän tiedonkulkua, uusien ideoiden syntymistä ja työssä jaksamista. Parhaimmillaan se lisää ammattilaisten keskinäistä luottamusta, toiminnan tehokkuutta, joustavuutta sekä resursseja asiakkaan auttamiseksi. Palvelujen vastaanottajat voivat hyötyä poikkihallinnollisesta asioidensa hoitamisesta, koska heidän palvelutarpeitaan käsitellään silloin monen asiantuntijan voimin, kokonaisvaltaisesti sekä palveluja yhteen sovittaen. Toimivaan poikkihallinnolliseen verkostoon ja siinä tehtävään yhteistyöhön tarvitaan jaettu selkeä tavoite tai tehtävä. (Määttä 2007, 23-29.)

Tässä yhteistyössä kumppaneina ovat mukana Puistolän peruskoulu, joka tarjosi tilat nuorisotyön iltakäyttöön. Kalliolan Nuoret ry, jotka ovat toteuttaneet Puistolassa tehtävää nuorisotyötä jo useamman vuoden. Kirjasto, jotka haluavat olla mukana toteuttamassa varhaisnuorten kerhotoimintaa. Tavoitteemme oli, että yhdessä tehdään

hyvää, koska samat lapset ja perheet ovat kyseessä. Kaikilla meillä on yhteinen tavoite, minkä eteen teemme töitä.

3.1 Puistolan peruskoulu

Puistolan peruskoulu on Helsingin kaupungin opetusviraston koulu. Puistolan peruskoulun oppilasmäärä on 648, joista 1-6 -luokkalaisia on 276 ja 7-9 -luokkalaisia 372. Luokkien 1-6 opetus tapahtuu omissa luokkasoluissa ja kustakin vuosiluokasta muodostetaan kaksi rinnakkaisluokkaa. Suurin osa oppilaista tulee kouluun Puistolan ja Heikinlaakson alueilta. Seitsemännelle luokalle oppilaat tulevat pääosin Puistolanraitin ala-asteelta ja oman koulun 6. luokilta. Nämä tiedot sain kysymällä koululta.

Puistolan peruskoulu on toiminut yhtenäisenä peruskouluna lukuvuoden 2002 alusta lukien. Tällöin koulurakennusta laajennettiin vastaamaan kasvavaa oppilasmäärää ja perusopetuksen kaikkien vuosiluokkien tarpeita. Puistolan liikuntahalli ja liikuntapuitte ovat koulun käytössä koulun toiminta-aikoina. Koulun opetussuunnitelman painopiste on yleissivistävässä perusopetuksessa. Perustaitojen harjaantumisen jälkeen oppilailla on mahdollisuus valita omia painotuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan koulun monipuolisesta valinnaisainetarjonnasta. (Puistolan peruskoulun kotisivut, 2016.)

Koulu on mukana neljässä eri hankkeessa. Kiva Koulu, Pääkaupunkiseudun urheilukatemian eli Urhea, Kurko –hanke sekä Monilukutaito –hanke. KiVa Koulu -toimenpideohjelmassa tavoitteena on koulukiusaamisen vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen. Lukuvuoden aikana pidetään kaikille luokille teemaan liittyviä oppitunteja ja hanketta pidetään esillä koulun arjessa. Kiusaamistapaukset käsitellään KiVa -tiimin avustuksella käyttämällä ohjelmaan liittyviä menetelmiä. Urhea on yhteistyöverkosto, joka tukee urheilijoiden päivittäisharjoittelua, auttaa urheilun ja koulutuksen yhdistämisessä sekä tuo valmennuksen asiantuntijapalvelut urheilijan ja valmentajan arkeen. Kurko-hankkeen ja sen tuoman lisäresurssin avulla koulupsykologi, koulukuraattori ja opinto-ohjaaja yhdessä luokanohjaajan kanssa haastattelevat 7. -luokkien oppilaat pienryhmissä. Näiden haastattelujen tarkoituksena on oppilaiden kuuleminen, varhainen puuttuminen mahdollisiin ongelmiin ja opiskeluvaikeuksien ennalta-

ehkäisy. Uudessa opetussuunnitelmassa monilukutaito määritellään kaikkia oppiaineita koskevaksi tavoitteeksi, jossa pyritään parantamaan luetun ymmärtämisen ja kirjoittamisen taitoja. Jokaisella oppiaineella on opetettavana oma kielensä ja ilmaisu- tapansa sekä omat käsitteensä ja tekstilajinsa. Puistolan peruskoulu on vastannut tähän käynnistämällä monilukutaitohankkeen, (Puistolan peruskoulun kotisivut, 2016.)

Puistolan peruskoulun tavoitteena on olla kaikkien lasten turvallinen lähikoulu ykkö- sestä ysiin. Koulun arvot ovat arvostus, kannustus, luottamus ja vastuullisuus.

Kuvio 2. Koulun arvot.

3.2 Kalliolan Nuoret ry

Kalliolassa nuorisotyöstä vastaa vuonna 1974 rekisteröitynyt varhaisnuoriso- ja nuorisoyhdistys Kalliolan Nuoret ry. Kalliolan setlementin toiminta-ajatuksena on läpi elämän kestävän oppimisen mahdollistaminen, elämäntilanteen edistäminen, ihmisten välisen vuorovaikutuksen tukeminen sekä yhteisöllisyyden toteuttaminen. Kalliolan Nuorten perustehtävänä on tukea lasten ja nuorten kasvua sosiaalisen nuorisotyön keinoin yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Kalliolan Nuorten toimintojen kautta pää-

kaupunki-seudun lapset ja nuoret saavat tukea sekä yksilöllisesti että vertaisryhmissä. Nuoret voivat osallistua myös avoimeen toimintaan eli harrastusryhmiin, pienimuotoisiin leireihin, työpajoihin ja tilaisuuksiin. Toiminnan suurimpia tukijoita on: Opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsingin kaupunki; nuorisoasiainkeskus, Sosiaali- ja terveysvirasto, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Ray- raha- automaattiyhdistys. (Kalliolan setlementti. Kalliolan Nuoret ry, 2015.)

Yhdistyksen toimintoja ovat Helsingin Tyttöjen Talo, Espoon Tyttöjen Talo, Poikien Talo ja Espoossa sijaitseva Saunalahden Tukiasuntoyhteisö. Yhdistys tekee sosiaalista nuorisotyötä myös Kivikon kumppanuusnuorisotalolla, Itä-Pasilassa sekä Puistolassa. Toiminnat kuuluvat Kalliolan Nuorten lähiötyön piiriin. Lisäksi yhdistys toteuttaa erilaisia kehittämishankkeita, joita ovat valtakunnallinen nettipalvelu e-Talo (2013–2016) ja kunniakonflikteja ennaltaehkäisevä Sopus (2012–2015). (Kalliolan setlementti. Kalliolan Nuoret ry, 2015.)

Kalliolan Nuoret on sosiaalisen nuorisotyön osaaja, ja kaikessa sen toteuttamissa toiminnoissa huomioidaan:

- matalakynnyksisyys
- sukupuolisensitiivisyys
- yhteisöllisyys
- osallisuus
- kulttuurisensitiivisyys

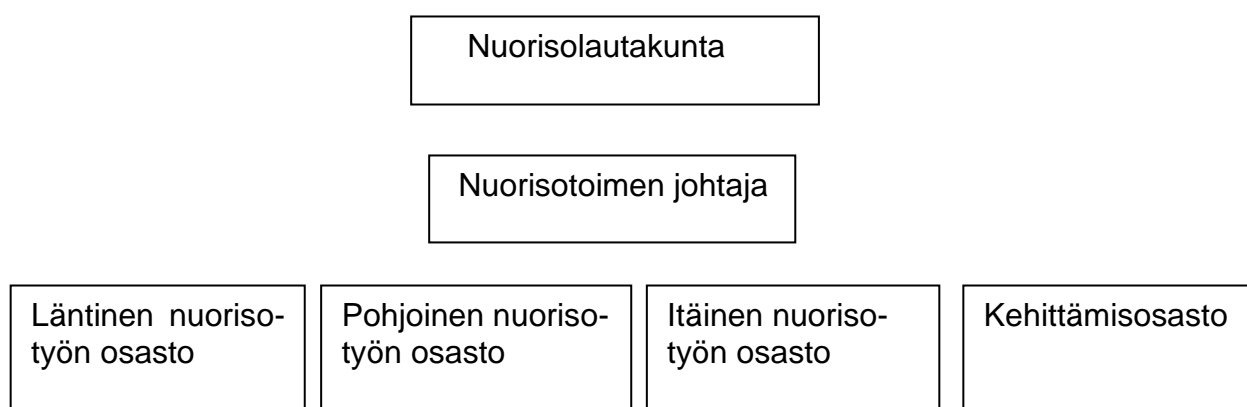
Moniammatillinen apu toimii aina matalankynnyksen periaatteella. Kumppanuus ja eri toimijoiden välinen yhteistyö on Kalliolan Nuoret ry:lle tärkeää. Kalliolassa voi toimia myös vapaaehtoisena tukihenkilönä eri elämänvaiheissa olevien ihmisten rinnalla sekä opiskelijana kerryttää opintopisteitä. (Kalliolan setlementti. Kalliolan Nuoret ry, 2015.)

3.3 Nuorisoasiainkeskus

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksessa päätöksentekojärjestelmässä nuorisolautakunta ohjaa, tukee ja kehittää nuorisotyötä. Lautakunta muun muassa päättää nuorisotoimen toimintalinjoista ja nuorisoasiainkeskuksen tulostavoitteista. Lautakun-

ta myös valvoo, että virasto toimii vahvistetun talousarvion puitteissa. Kaupunginvaltuusto valitsee nuorisolautakunnan jäsenet poliittisin perustein joka neljäs vuosi. Nuorisoasiainkeskuksen päällikkönä toimii nuorisotoimenjohtaja, joka johtaa viraston toimintaa ja vastaa siitä, että hyväksytyt tavoitteet saavutetaan. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, päätökset 2015.)

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksessa tapahtui suunnantarkistus ja uudet osastot astui voimaan 1.1.2016. Nykyinen nuorisoasiainkeskus koostuu seuraavasti:

Kuvio 3. Organisaation kuvaus

Kehittämisosasto jakautuu vielä kuuteen yksikköön. Henkilöstö- ja talousyksikkö, suunnitteluyksikkö, tietotekniikkayksikkö, viestintäyksikkö, kumppanuusyksikkö sekä verke. Verke on digitaalisen nuorisotyön kehittämistä. Kaikissa osastoissa on osastopäälliköt. Osastojen alla on eri nuorisotyöyksiköitä ja yksiköitä on yhteensä 17, joissa jokaisessa toimii henkilöstölle lähiesimies, toiminnanjohtaja. Nuorisotyöyksiköillä on vielä omat nimet. Yksikkö jossa minä olen töissä, on Koillinen nuorisotyöyksikkö. Yksikköömme kuuluu alueet: Tapulikaupunki, Puistola, Alppikylä, Jakomäki, Tattarisuo, Suutarila ja Tullikirjurin skeittipuisto. (Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus, johtoryhmä / Mikko Vatka 4.9.2015.)

Henkilöstövakansseja on nuorisoasiainkeskuksella 323. Nuorisoasiainkeskuksella koulutetaan säännöllisenväliajoin vapaaehtoisia aikuisia mukaan toimintaan. Nuorisoasiainkeskus tarjoaa monissa toimipaikoissa harjoittelijoille ja opiskelijoille mahdollisuuden tulla tutustumaan sekä oppimaan minkälaista nuorisotyö on konkreettisesti. (Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, henkilöstöraportti-2014_300615.pdf.)

Nuorisoasiainkeskus on määritellyt nuorisotyötä ohjaavat periaatteet vuosille 2012-2016 seuraavasti:

Arvot ovat: Elämisen ilo, Asukaslähtöisyys, Ekologisuus, Yrittäjämielisyys, Oikeudenmukaisuus, Taloudellisuus sekä Turvallisuus. **Visiona on:** Antaa tilaa olla nuori, kuulua ja loistaa! Helsinki on nuorille kaupunki, joka tarjoaa elämyksiä ja vapauden olla rohkeasti oma itsensä. Nuoret ja nuorisoasiainkeskus luovat yhdessä oman näköistä kaupunkikulttuuria. **Toiminta-ajatus on:** tukea nuorten kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi. Toimintaa suunnataan kaikille helsinkiläisille nuorille ja heitä innostetaan löytämään itselleen sopivat tekemisen muodot ja olemisen tilat. Nuorisoasiainkeskus uudistaa työmuotojaan seuraamalla nuoruuden ilmiöitä ja nuorten elinolojen muutoksia. Kaikkien nuoriso-ohjaajien tulee antaa nuorille valtaa ja vastuuta.

(Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus 2012. Alueellista nuorisotyötä ohjaavat periaatteet.)

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksella on tarjota nuorille paljon erilaista vapaa-ajan toimintaa ympäri kaupunkia. On hyvät nuorille suunnatut verkkosivut, josta löytyy mitä voi harrastaa ja missä. Nuorisoasiainkeskuksella on myös hyvät vaikuttamismahdollisuudet itseään koskeviin päätöksiin, nuorten Ruuti. Ruuti on Helsingin kaupungin oma nuorten vaikuttamisjärjestelmä. Perusideana on tarjota hyviä kokemuksia vaikuttamisesta mahdollisimman monelle nuorelle, kannustaa nuoria tarttumaan itselleen tärkeisiin asioihin ja mahdollistaa suora keskustelu nuorten ja päättäjien välillä. Vuosittain valittava kahdenkymmenen 13-17-vuotiaan nuoren joukko Ruudin ydinryhmä, jonka tehtävänä on huolehtia yhdessä nuorisoasiainkeskuksen kanssa Ruudin toimivuudesta. (Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus. Ruuti.net.)

Päättäjämitti ja RuutiExpo ovat nuorten vaikuttamistapahtumia, jotka ovat nuorisoasiainkeskuksen organisoimia tapahtumia. Näissä tapahtumissa nuoret voivat tavata päättäjiä ja keskustella ja neuvotella asioista heidän kanssaan. Ruudin ydinryhmäläiset vaikuttavat siihen, mistä aiheista näissä tapahtumissa päättäjien kanssa puhutaan ja neuvotellaan. Ydinryhmä tapaa säännöllisesti nuorisotoimenjohtajaa ja keskustelee esille tulleista nuorten aloitteista. Ruudin ydinryhmä myös tukee aloitteiden etenemistä tarvittaessa. Ydinryhmäläiset seuraavat osallistuvan budjetoinnin – RuutiBudjetin – toimintasuunnitelmien toteutumista, toimivat nuorten ohjaus- ja palve-

luverkostossa sekä edistävät nuorten hyvinvointikertomuksen työstämistä. Tutustua voit Ruudin ydinryhmään linkistä ja lukea heidän ajatuksiaan blogista, jotka löydät ruuti.net sivustolta. (Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus. Ruuti.net.)

3.4 Puistolan kirjasto

Puistolan kirjasto on kaksoiskirjasto Tapulikaupungin kirjaston kanssa. Sitä hallinnoi Helsingin kaupunki. Puistolan kirjastossa kävijöitä oli vuonna 2014 95 179 ja 2015 99 500. Kirjasto on kolme vuotta sitten remontoitu ja sijaitsee korttelitalossa. Samassa rakennuksessa on koulu, päiväkotia ja leikkipuisto, joka järjestää myös pienten koululaisten iltapäivähoidon. Puistolan kirjasto täytti 21.1.2016 seitsemänkymmentä vuotta. Puistolan kirjasto on lasten ja lapsiperheiden kohtaamispaikka, koululaisten ilta-päivätila ja kodikas ajanviettopaikka. Kirjastossa on monipuolista kerhotoimintaa 3-6 -luokkalaisille lapsille. Tämänhetkiset kerhot ovat: askartelu, elokuva, pelitoiminta ja virkkauspaja. Kirjaston henkilökunta myös järjestää säännöllisesti erilaisia alueellisia tapahtumia, jotka on suunnattu kokoperheelle. Muutama esimerkki viimeaikaisista tapahtumista: Kirpparikeräykset, Puutarhakerho ja Kirjastofillari - kierros. Nämä tiedot sain kysymällä kirjastosta.

Puistolan kirjastossa käynnistyi uusi hanke, Pulmaaario. Kuka sanoi, että matematiikka ja ohjelmointi on tylsää? Tylsää ei ainakaan ollut Puistolan kirjaston tiedekerho Pulmaariossa, jossa seivästettiin vahtokarkkeja, askarreltiin lennokkeja ja ohjelmoitiin itse omia pelejä! Pulmaariossa oli joka kerta uusia tehtäviä, joiden kautta tutustuttiin matematiikan ja ohjelmoinnin saloihin. Kevään 2016 teemana oli avaruus. Lisäksi Pulmaariossa pääsi pelaamaan lautapelejä ja ratkomaan monenlaisia pulmia. Pulmaaario-pajat olivat suunnattu 9-13 -vuotiaille tytöille ja pojille ja ne olivat osallistujille maksuttomia. Pulmaaario-pajat järjesti Helsingin yliopiston LUMA -keskuksen osana toimivat matematiikan oppimisen resurssikeskus Summamutikka sekä tietojenkäsittelytieteen oppimisen resurssikeskus. Ohjaajina Pulmaariossa toimivat Helsingin yliopiston matematiikan ja tilastotieteen sekä tietojenkäsittelytieteen laitosten opiskelijat. (Kirjaston kotisivut, 2016.)

Puistolan kirjaston palveluihin kuuluvat myös asiakastietokoneet, jotka ovat varattavissa 0,5 - 4 tunniksi. Lisäksi kirjastoissa on käytettävissä ilman ajanvarausta ns. pistäytymiskoneita, joiden käyttöaika on 15 - 30 min. Lisäksi on lehtitabletti verkkolehti- en selailuun ja avoin verkko, johon ei tarvitse tunnuksia. Kirjasto pitää kirjojen kierrätyskärryä monitoimitalon aulassa. (Puistolan kirjaston kotisivut, 2016.)

Tutkijat puhuvat kirjastoista kolmantena tilana. Tämä on mielenkiintoinen käsite, koska kolmas tila ei ole koti. Ei se ole myöskään mikään tavallinen asiointipaikka, kuten virastot tai kaupat. Kolmas tila on sosiaalinen kenttä. Kirjasto on tila, jossa luodaan yhteisöjä. Kirjastot ovat monikulttuurista olohuonetta ja lähivuosina kirjasto on nykyistäkin monikielisempi. Kirjastot ovat koko ajan olleet valmiita avaamaan uusia ovia. Ne ovat verkostoituneita keskenään ja kirjat ja ajatukset liikkuvat yli kuntarajojen. Kirjastot ovat aktiivisia vuoropuhelun ja osallistumisen lisääjiä. (Helsingin Sanomat, 8.2.2016.)

4 KEHITTÄMISTYÖN TOIMINTA

Puistolan nuorisotyön kehittäminen käynnistyi Puistolan nuorten aktiivisesta osallistumisesta Ruutitoimintaan. Puistolan alueelta on ollut ja on nuoria mukana myös Ruudin ydinryhmässä. Nuoret toivat esiin RuutiExpossa sekä päättäjämilitissä alueen nuorten tarpeen nuorison vapaa-ajan tilalle. He myös toivoivat, että tilassa järjestettäisiin toimintaa useampana iltana viikossa.

Toimintaa lähdettiin suunnittelemaan kokoontumalla saman pöydänääreen. Mietimme alueen tarpeita ja kuinka pystyisimme niihin vastaamaan. Lisäksi pohdimme ketkä ottaa vastuun mistäkin osiosta ja laadittiin alustavaa aikataulua. Sovimme että säännöllisin välein tapaamme ja arvioimme toimintaamme. Sidosryhmiä ja alueen asukkaita olen kuullut keskusteluiden kautta. Varsinaisia kyselykaavakkeita en ole tässä työssäni käyttänyt.

4.1 Toiminnan perusteet

On tärkeätä myös tietää miten lapset ja nuoret haluavat viettää vapaa-aikansa. Nuorisosiainkeskuksen henkilöstö haastatteli nuoria syksyllä 2014 liittyen heidän vapaa-ajan käyttöön. Heiltä kysyttiin miten he käsittävät vapaa-ajan ja miten he viettävät sen. Tässä pari esimerkkiä:

” Vapaa-aikaa on että pääsee koulusta... koulukin voi olla vapaa-aikaa, niin kauan on hauskaa, niin se voi olla vaikka koulussa.” (Tyttö 13 v.)

” Vapaa-aikaa on ihan hyvin. Ja kaverit kuuluu siihen.” (Tyttö, ikä ei tiedossa.)

Vapaa-ajan tarkoitus oli ihan selkeää: vapaa-ajan tuli olla kivaa. Se mikä on kivaa riippuu ihan nuoresta itsestään. Yhdestä on kivaa katsoa elokuvia, toisesta istuu kahvilassa, kolmas haluaa käydä jossain, neljäs harrastaa, viides hengaila kavereiden kanssa jossain ja kuudes on mukavinta vaan olla. Vapaa-aika on nuorten omaa aikaa ja nuoret päättävät itse, mitä he ajallaan tekevät. (Merimaa 2015, 22-40.)

Nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan 10-14 -vuotiaista suomalaisnuorista 89 %:lla on jokin harrastus, mutta 15-19 -vuotiaista enää 75 % harrastaa. Harrastaminen puhututti nuoria. Tämä on ymmärrettävää, sillä harrastaminen ymmärretään yleensä jonkin asian säännöllisenä tekemisenä, joko ohjatusti tai omaehtoisesti. Haastattelussa korostui harrastamisen ymmärtäminen ohjattuna toimintana, jolle on varattu oma paikkansa. Osa nuorista kertoi harrastavansa vapaamuotoisesti esimerkiksi piirtämistä, musiikin kuuntelua tai liikuntaa joko yksin tai kavereiden kanssa. Haastattelujen perustella tyttöjen ja poikien tavat harrastaa erosivat erityisesti varhaisnuorissa. Tytöille oli tyypillistä harrastaa jonkun kaverin kanssa ja osallistua hyvinkin erilaisiin ohjattuihin toimintoihin. Pojilla harrastaminen oli keskittyneempää ja yleensä johonkin joukkueurheiluun. Poikien harrastukset olivat myös yhteisöllisempiä, palloa potkittiin ja skeitattiin porukassa, kun taas tytöt harrastivat itsenäisemmin. (Merimaa 2015, 41.)

Lukiessani näitä lasten ja nuorten vastauksia vapaa-ajan ja harrastuksien viettotavoista havaitsin, että nuoret eivät koe käyntejään nuorisotalolla harrasteeksi. Nuorisotalot ovat heille vapaa-ajan yksi viettotapa. Mielestäni taas monet nuoret, jotka käyvät nuorisotalolla, harrastavat siellä jotakin. Useat pelaavat sisäfudista, sählyä,

tietokoneilla pelataan yhdessä jotain tiettyä peliä. Monet osallistuvat viikoittain pidettäviin askartelu ja kokkikerhoihin.

Monet Helsingin pohjoisella ja koillisella alueella asuvat nuoret kokivat välimatkat pitkiksi ja hankaliksi. Tämän tähden nuoret pysyttelevät omalla kotialueellaan tiiviisti. Tästä syystä nuorille suunnattujen palveluiden merkitys omalla asuinalueella on suuri. Eteenkin omassa lähikoulussa opiskelevat nuoret viettävät paljon aikaa omassa lähiympäristössään. Nuoret myös arvostavat omaa asuinaluettaan kovasti, vaikka tiedostavatkin eri alueitten välisiä eroja. Asuinalueista on tullut osalle nuorista omaa identiteettiä ja asuinalueen mielikuvalla on suuri merkitys heidän minäkuvaan. (Merimaa 2015, 25-27.)

Nuorilla joilla on hyvät mahdollisuudet käyttää koko kaupungin tarjoamia palveluita, eivät kuitenkaan hyödynnä sitä mahdollisuutta. Hyviä mahdollisuuksia on esimerkiksi, hyvät kulkuyhteydet ja matkarahat. Edes isommat tapahtumat eivät saa joitakin nuoria liikkumaan alueeltaan pois. Tämän takia on erittäin tärkeää, että toimintaa ja palveluita tarjotaan nuorille heidän omilla asuinalueillaan. Kesäsin nuoret viihtyvät puistoissa ja kentillä, mutta kylmän ja talven tullen nuoret kaipaavat jo sisätiloja. (Merimaa 2015, 32-33.)

Minusta kerhotoiminnalla voidaan vastata näihin ja näihin tämän alueen haasteisiin. Kerhotoiminta on lapsille erittäin tärkeätä, koska lapset oppivat paljon erilaisia taitoja toisilta ja toimimalla. On tärkeää toteuttaa nuorisotyötä kaikkialla missä on lapsia ja nuoria, riippumatta siitä onko siellä nuorisotaloa. Eeva Sammalniemi on kuvannut opinnäytetyössään hyvin nuorisotyötä, mitä se on ja mitä se ei ole.

Nuorisotalo ei ole nuorisotyötä. Se on toimintaympäristö, jossa nuorisotyötä tehdään. Nuorisotyön ammattilaisten pitäisikin pystyä kuvaamaan itse työtä, jota nuorisotiloissa tehdään. Pelkät seinät eivät vielä merkitse mitään. (Sammalniemi 2014, 8.)

Nuorisotyöntekijöiden tulee muistaa, että lapset ja nuoret peilaavat omia asenteitaan ja mielipiteitä muilta aikuisilta. Nuorisotyöntekijöiden tulee toimia esimerkkinä ja turvallisenä aikuisen mallina. Omallaan toiminnallaan nuorisotyöntekijä myös välittää

oman ammattinsa, oman sekä työyhteisönsä arvoja eteenpäin. (Sammalniemi 2014, 15.)

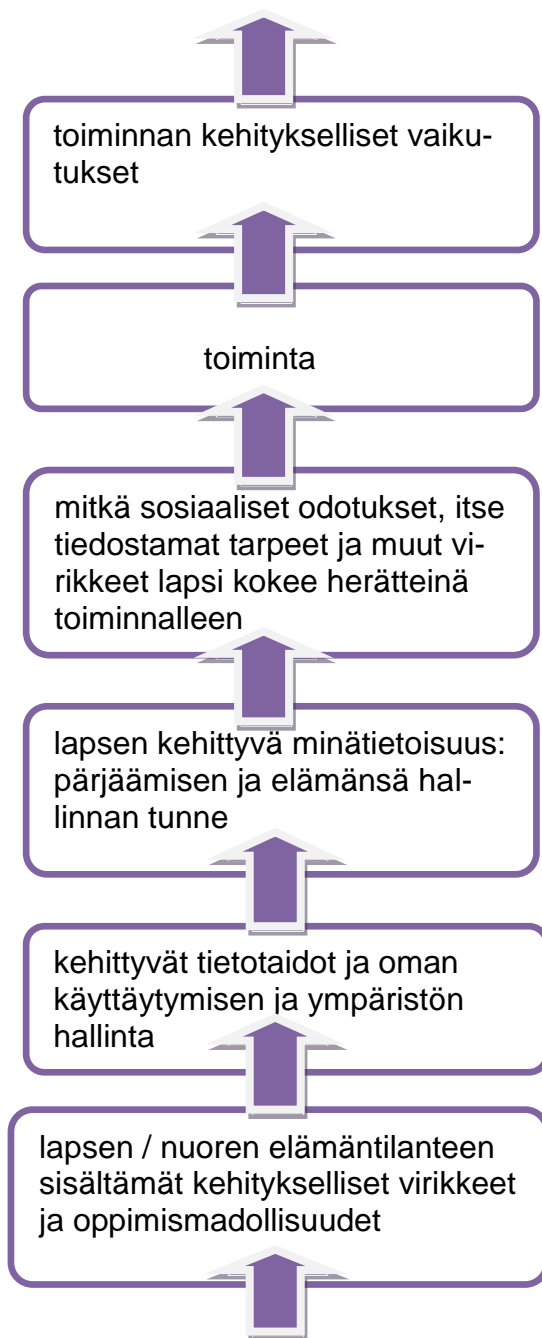
Hyvin hoidettu nuorisotyö on yksi kunnan menestystekijöistä. Nuorisotyö resursseja ei Allianssin mielestä saa missään nimessä leikata, vaikka edessä olisivatkin taloudellisesti huonommat ajat. Nuorisotyö tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö ehkäisee tehokkaasti syrjäytymistä, jolloin sekä henkiset että taloudelliset menetykset voidaan torjua. (Sammalniemi 2014, 52.)

Sari Vesikansa on kirjoittanut jo vuonna -88 kerhotoiminnan tärkeydestä sekä lasten ja nuorten mukaan ottamisesta toiminnan suunnitteluun. Yhteisökasvatuksesta, mikä tuolloin ymmärrettiin menetelmälliseksi periaatteeksi. Kerhotoiminnan näkeminen kasvatuksellisenä toimintana merkitsee sitä, että lähdemme kohottamaan sille asetettuja tavoitteita. Toiminnan järjestämisessä täytyy muistaa jättää tila lapsille ja nuorille. Aikuiset ovat toiminnan mahdollistajia, mutta lapset ja nuoret ovat toteuttajia sekä ideoijia ohjaajan tukemana. Toiminnan ei tarvitse olla hienon ja korkeantasoisien tuntuista, kuhan se perustuu nuorten aktiivisuuteen. (Vesikansa 1988, 50-51.)

Sari Vesikansa sekä Marjo Kenttälä ovat molemmat kirjoittaneet kirjoissaan paljon kerhojen tärkeydestä ja niiden ohjauksesta. Näiden lisäksi mielestäni on tärkeää huomioida tilan antamisen tärkeys lapsille. Kerhoja ja toimintaa järjestäessä aikuiset helposti alkavat ideoimaan liikaa mitä ja miten jokin asia tehdään. Näin ollen lapsilta ja nuorilta saattaa kiinnostus siihen tekemisen lopahtaa. Tärkeätä on muistaa, että kun itse pääsee vaikuttamaan tarpeeksi tekemisen sisältöön ja tekemään sitä konkreettisesti itse, niin silloin se koetaan enemmän omaksi ja siitä saa enemmän arvostusta. Olen havainnut, että sellaiset työt missä lapset ja nuoret ovat olleet itse tekijöinä, säilyvät paremmin ehjänä.

Elämänhallinnan tai vastaavasti avuttomuuden tunteet vaikuttavat kasautuvasti yksilön kehitykseen. Lapset jotka kokevat hallitsevansa elämäntilanteitaan, niin uskalta-
vat paremman itseluottamuksensa ansiosta toimia aktiivisemmin erilaisissa tilanteissa kuin ahdistuneet lapset. Aktiiviset lapset voivat näin ollen saavuttaa monipuolisempia oppimiskokemuksia niissä sosiaalisissa tilanteissa, johon hän osallistuu.

(Vesikansa 1988, 74.) Katso kuvio 4, sivu 20.

Kuvio 4. Elämönhallinnan tunne, toiminnallisuus ja kehitys yksilön elämänprosessissa (Vesikansa 1988, 75.)

Mielestäni kuvio 4. havainnollistaa hyvin mistä lähtee lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen matka kohti heidän mahdollista pääsyä toimintaan ja toiminnan kehityksellisiin vaikutuksiin. Tämä on oleellinen prosessi ja tärkeä tunnistaa, miten lapselle ja nuorelle annettu viriketoiminta kehittää heidän kehitystä eteenpäin.

On tärkeitä ottaa lapset mukaan toiminnan käynnistämisvaiheen suunnitteluihin sekä toteuttamiseen. Kerhonoijaajan ja kerholaisten on tärkeitä keskustella ja pohtia yhdessä mitä tehdään. Näin heille syntyy pohja tehdä yhteisiä päätöksiä. Lasten motivaatio osallistua kerhotoimintaa kasvaa, kun heitä kuullaan heti aluksi kerhojen valikoimasta. Kerhoissa lapset saavat myös ystävyyssuhteita joissa jakavat saman mielenkiinnon aiheen. Monipuolisten kerhojen avulla lapset löytävät myös helposti omat vahvuusalueensa. Kerhonoijaajalla on tärkeä rooli tässäkin, että hän pystyy välittämään lapsille tunteen, että jokainen on jossain hyvä. Silloin lapset yleensä sitoutuvat kerhotoimintaan. Lasten kanssa on tärkeitä toimia pienryhmissä, koska niiden avulla voidaan herättää älyllinen uteliaisuus ja kokeilla erilaisia ongelmanratkaisutapoja. (Kenttälä 2008, 13-17.)

Olen samaa mieltä Vesikansan kanssa siitä, että toiminnan ei aina tarvitse olla niin hienoa ja korkeatasoista. Mielestäni on tärkeitä muistaa, että aina lasten ja nuorten kanssa ei tarvitse olla niin suunnitelmallista se tekeminen. Aina tuotoksen ei tarvitse myöskään valmistua, ei ainakaan kiireellä. Tärkeitä on antaa tilaa olla vaan ilman suorituspainetta. Lapsille ja nuorille on tärkeitä, että heiltä ei aina odoteta aktiivista osallistumista. Paikalle voi tulla ja olla vaan. Tärkeitä heille on, että he tietävät aikuisen olevan läsnä. Heille mahdollistetaan tekeminen ja kuulluksi tuleminen, jos he sitä haluavat.

Kouluissakin halutaan kehittää lasten ja nuorten kerhotoimintaa. Kehittämisen tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin halutaan saada myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Kerhotoiminnan elvyttämisellä pyritään siihen, että jokaisella lapsella olisi mahdollisuus ainakin yhteen harrastukseen. (Edu.fi -kerhotoiminta, 2015.)

Tämä meidän nuorisotyönmalli Puistolassa tukee juuri tuota mitä opetusvirasto toivookin koulujen kehittävän. Tätä kautta on koululle tullut lisää kerhoja ja tekemistä lasten ja nuorten vapaa-aikaan. Matalankynnyksen ja maksuttoman toiminnan tarjoaminen alueella niille joilla ei ole ehkä mahdollista maksaa harrastuksista. Tai niille,

jotka ei ole valmiita sitoutumaan niin säännölliseen toimintaa mitä moni maksullinen harrastetoiminta edellyttää.

Lasten ja nuorten kanssa tehtävä työ eroaa muista hyvinvointia tuottavista ammattikunnista siinä, ettei sillä ole yhtä teoreettista eetosta. Nuorisotyön historian ja tradition kautta ohjataan työn jäsentymistä. Historian saatossa ajan henki on yleensä määritellyt nuorisotyön kehittymistä, nuorten tarpeiden tulisi olla nuorisotyön lähtökohta. Yhteiskunnan muuttuminen tuo myös nuorisotyölle paineita muuttua. Nuorisotyötä ohjaava lainsäädäntö, nuorisolaki, ohjaa suuntaviivoja nuorisotyön kehittämiseen. Nuorisotyön kehittäminen tarkoittaa harvoin mitään jyrkkää muutosta nuorisotyön perustaan ja ajattelumalleihin. Vakiintunutta ja omaa kehittämisen menetelmää ei nuorisotyön kentällä ole. (Sammalniemi 2014, 9.)

Nuorisolaki velvoittaa lasten ja nuorten osallisuuteen ja sosiaaliseen vahvistamiseen. Lainsäädännön mukaan lasten ja nuorten tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Laki velvoittaa kaikkia virastoja toteuttaa nuorten kuulemista heitä koskeviin päätöksiin sekä osallistamaan mukaan toiminnan suunnitteluun. Ei koske ainoastaan nuorten parissa suorassa kontaktissa työskenteleviä virastoja. Lasten ja nuorten äänen voi saada mukaan hyödyntämällä niitä ihmisiä, jotka työskentelevät lasten ja nuorten parissa. Lasten ja nuorten oikeus on aikuisten velvollisuus. (Nuorisolaki 27.1.2006/72.)

Nuorisolaki tulee muuttumaan ja uutta lakia ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä elokuuta 2016. Työryhmä esittää nuorisolakia uudistettavaksi siten, että ehdotettu laki korvaisi nykyisen nuorisolain vuodelta 2006. Uuden nuorisolain tavoitteina olisi edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Lisäksi nuorisolain tavoitteena on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista. Samoin kuin nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteiden lähtökohtina olisivat yhteisvastuu, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Työryhmä esittää, että laissa nuorilla tarkoitettaisiin 7–29 -vuotiaita, mutta nuorten osallistumisessa ja kuulemisessa otettaisiin huomioon myös

tätä nuoremmat lapset. (Nuorisolain uudistaminen opetus - ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:16.)

Nuorisoasiankeskus esittää että, ” Sen lisäksi mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, nuorille ja lapsille tulee tarjota tosiasiallinen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen nuorisotyön ja – politiikan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.” (Nuorisolain uudistaminen opetus - ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:16. 2015.)

Perustuslain 6 § 3 momentti määrää, että lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastavasti. (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731.) Lisäksi kuntalain 27 §:n mukaan kuntalaisilla ja palvelun käyttäjillä tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. (Kuntalaki 17.3.1995/365.)

Lastensuojelulaki 25 § Ilmoitusvelvollisuus, koskee kaikkia kansalaisia. Lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä meitä velvoitetaan myös huolehtimaan lasten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Laki velvoittaa tekemään lastensuojeluilmoituksen, jos meillä syntyy huoli jostakin lapsesta tai nuoresta. (Lastensuojelulaki 12.2.2010/88.)

4.2 Verkostokokoukset

Aloimme alueella keväällä 2014 miettiä, miten saisimme alueen 3-6 -luokkalaisille järjestettyä iltapäivä kerhotoimintaa. Tila missä yläkouluikäisille oli iltatoimintaa, niin oli iltapäivisin muussa käytössä. Verkostokokouksessa tuli esiin alueen toisilta toimijoilta, että huoli on alueen 3-5 -luokkien oppilaista, joilla on liian vähän iltapäivätoimintaa. Emme löytäneet tähän silloin vielä tila ratkaisua, joten kirjasto lisäsi heillä lapsille suunnattua kerhotoimintaa.

Tuli syksyn 2014 verkostokokous ja jälleen siellä nousi lapsiin ja nuoriin liittyvä huoli, mistä löytyisi lisää tilaa ja toimijoita toteuttamaan toimintaa. Kirjasto toi esiin, heidän toimintaan liittyviä asioita:

- lapset ja nuoret lisääntynyt kävijöiksi kirjastossa
- kirjastossa on työntekijä, joka kouluttautui nuoriso-ohjaajaksi
- kirjasto ja ala-aste miettivät miten koulu voisi myös hyödyntää kirjaston tiloja

Keväällä 2015 verkostokokouksessa nousi esiin, että tila missä tähän asti oli ollut yläkoululaisille iltatoimintaa, lähtee syksystä 2015 pois käytöstämme. Aloimme kartoittamaan, mistä löytyisi uusi tila. Tilan olisi hyvä olla sellainen missä voisi järjestää samalla 3-6 -luokkalaisille iltapäivätoimintaa. Totesimme, että alueella on paljon toimintaa, mutta moni niistä on maksullista ja illalla myöhemmin, jolloin jo vanhemmatkin ovat kotona. Toimijoita huolestutti edelleen seuraavat asiat:

- 2-6 -luokkalaisten ilmaisen kerhotoiminnan / tilan puute iltapäivä- ajalta
- 10-12 pikkupojan porukka ”häiriköi” alueella
- leikkipuistolla on paljon ekaluokkalaisia, kakkosluokkalaiset eivät enää mahdu joukkoon
- pitäisi saada toimintaa aikaisemmaksi kello: 13.00-17.00 välille
- sekä tilan ja toiminnan tarve syksystä 2015, myös isoille

Tässä kokouksessa Puistolan peruskoulun rehtori sanoi, että heidän tilat saadaan lasten ja nuorten kerhotoiminnan käyttöön syksystä 2015, jos muuta tilaa ei löydy.

Syksy 2015 syyskuussa sovittiin, että nuorisotyön toiminta käynnistetään Puistolan peruskoululla ja Kalliolan Nuoret ry ottaa siitä päävastuun. Kirjasto jatkaa myös heidän kerhojaan, koska niissä on paljon kävijöitä. Mietimme kaikki markkinoinnin väylät, jotta toiminta saataisiin nopeasti ja laajasti alueen asukkaiden tietoisuuteen. Koulu otti vastuun tilojen muutostarpeista, jotta toiminta saa luvan alkaa. Nuorisoasiankeskuksessa jouduimme rajaamaan toimintaa 3.-6. luokkalaisiin vaikka tiesimmekin, että toimintaa tarvittaisiin nuoremmillekin. Tähän päädyimme sen takia, että katsoimme kuitenkin 2 -luokkalaisten olevan sen verran pieniä ja he kuuluvat varhaiskasvatuksen piiriin.

Helsingin varhaiskasvatusvirasto järjestää koululaisten iltapäivätoimintaa 1-2 -luokkalaisille ja erityisen tuen oppilaille koulupäivän jälkeen. Leikkipuistoissa on ohjattua ulko- ja sisätoimintaa lapsille, lapsiperheille ja varhaisnuorille arkisin 7-8 tuntia

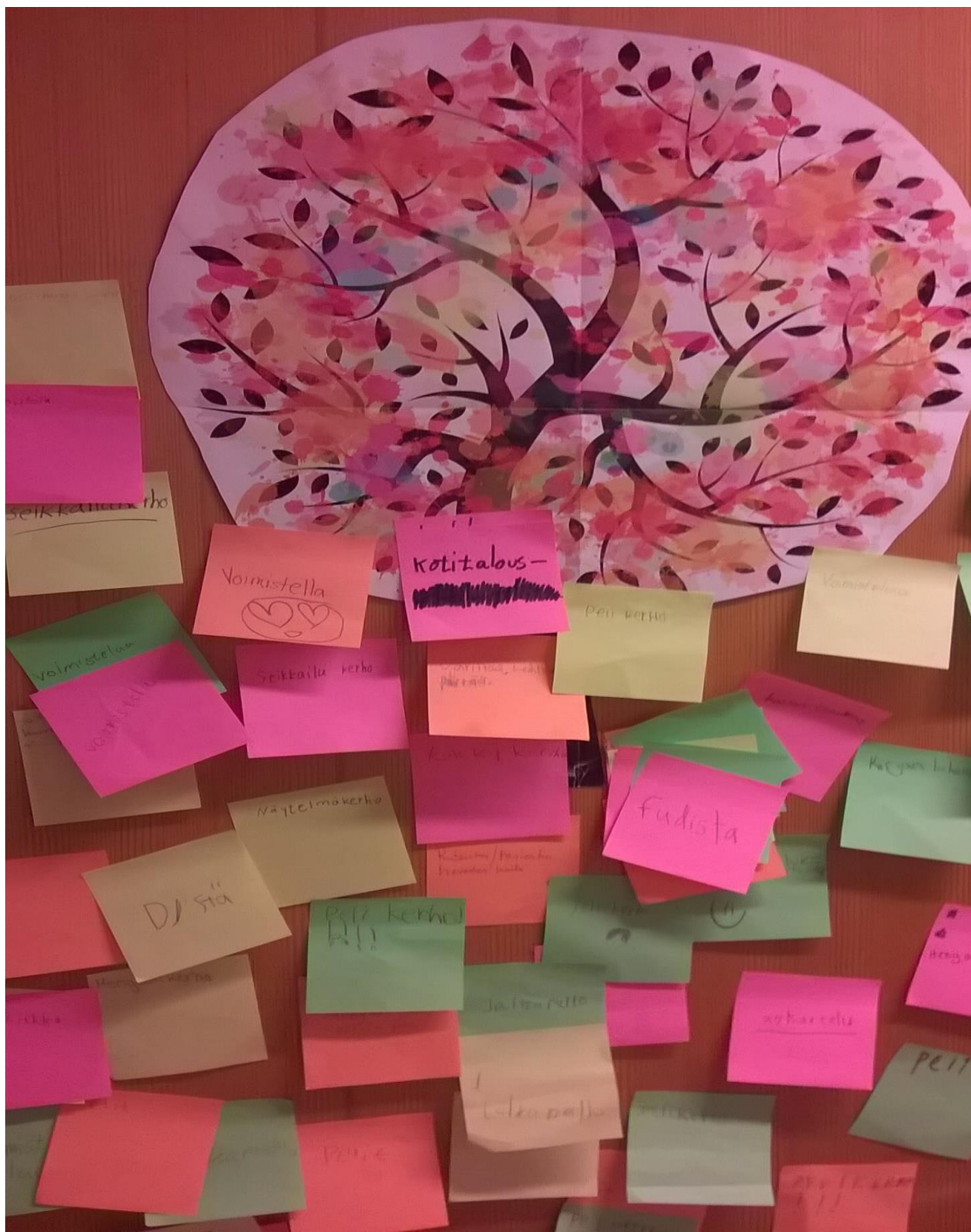
klo 9.00-17.00 välisenä aikana. Koulujen toiminta-aikoina koululaiset saavat leikki-puistoissa maksullisen välipalan, johon on ilmoittautuminen. (Helsingin kaupungin nettisivut, 2015.)

4.3 Ideaseinä

Ideaseinä järjestettiin lokakuussa 2015 Puistolan peruskoululla 3-6 -luokkalaisille. Ideaseinä on menetelmä, jossa käytetään postit-lappuja kyselyinä ja vastaaja saa laittaa lapun sille varattuun paikkaan. Esitän kysymyksen ja tässä tapauksessa kysymys oli: Minkä ilmaisen kerhon haluaisit Puistolaan?

Vastauksia sain 101 kun tavoitin 105 oppilasta. Yhteensä Puistolan peruskoululla 3-6 -luokkalaisia oppilaita on 157. Ihan kaikkia en siis tavoittanut. Kaksi kuudes luokkaa oli jossain ja osa muista syistä pois koulusta ja neljä oppilasta ei halunnut vasta. Näiden kahden kuudennen luokan kohdalla päädyimme ratkaisuun, että Kalliolan Nuorten työntekijä käy toisena päivänä kysymässä heidän toiveet.

Päivä jona kävin koulussa, oli pyhänpäivää edeltävä päivä. Koulussa oli Halloween juhlatunnelma, useampi luokka katsoi elokuvia ja herkutteli. Joten heidän kohdalla keskittyminen oli aika vaikeaa, joten päätin sitten kerätä itse nämä laput heiltä. Kerrottiin heille, että vastaukset käydään läpi ja katsotaan mitkä ovat mahdollista toteuttaa. Kerhojen toteutumiseen vaikuttaa tietysti se, että tuleeko tarpeeksi osallistujia. Tieto kerhoista jaetaan koulussa nuorisotyöhön varatussa tilassa. Liitteenä ovat vastaukset joista selviää, mitä kerhoja haluttiin ja lukumäärät siitä kuinka moni oli halunnut sitä toimintaa. (Liite 2.)

Kuvio 5. Ideapuu

On tärkeää, että kysymys on lapsen kehitystason mukainen, jotta he ymmärtävät mitä heiltä odotetaan. Täytyy myös huomioida kysymystä miettien se annettu aika, mikä sisään odotetaan, että annettu tehtävä on suoritettu. Tarkastelin erilaisia menetelmiä, mikä olisi hyvä tähän tarkoitukseen. Päädyn ideaseinämenetelmään, koska 3-6 -luokkalaiset ovat iältään 9-12 -vuotiaita ja tämä malli sopii mielestäni hyvin huomioiden tämän ikäisten kehitystason.

Sanotaan että 7-11 -vuotiaiden ikävaiheessa lapset ovat jo hyvin kehittyneitä kognitiivisella osa-alueella. Kognitiivisella kehityksellä tarkoitetaan tiedonkäsittelyyn liittyviä toimintoja. Nämä toiminnot ovat:

- havaitseminen
- kieli
- muistaminen
- oppiminen
- ajattelu
- suunnittelu
- ongelmanratkaisu
- päättely
- päätöksenteko
- tarkkaavuus
- keskittymiskyky

Näin lapset pystyvät myös jo irtautumaan ajattelusta niin, että ajattelu muuttuu joustavammaksi. Ajattelu kehittyy vuorovaikutussuhteissa ja toimintaympäristöissä saamien kokemusten myötä. (Nurmiranta, Leppämäki & Horppu 2009, 33-35.)

Kognitiivisiksi toiminnoiksi laajasti ajateltuna luetaan myös, älykkyys, luovuus ja viisaus. Lapsen kognitiiviseen kehitykseen perimän ja ympäristön lisäksi vaikuttavat myös, lapsen omat kiinnostukset ja aktiivisuus. Kognitiivista kehitystä tukee vanhemman ja lapsen välinen myönteinen vuorovaikutus ja lapsen saama emotionaalinen tuki. Kognitiivisen kehityksen perusta on sosiaalisessa vuorovaikutuksessa lapsen ja aikuisen välillä. (Nurmiranta, Leppämäki & Horppu 2009, 33.)

Pohdin miten tärkeitä on pienestä pitäen jutella lapsille, lukea satuja sekä tarjota muita virkkeellisiä toimintoja. Miten aikuisen toiminnalla ja tarjoamalla toiminnalla on suuri merkitys lasten kognitiivisten toimintojen kehittymiselle. Toimiessamme lasten ja nuorten kanssa on hyvä muistaa antaa tilaa heille tehdä omia johtopäätöksiä. Aikuisen on hyvä myös esittää kysymyksiä lapsille esimerkiksi, että miltä tämä sinun mielestäsi näyttää. Näin tuemme heidän oman ajattelun ja päättelykyvyn kehittymistä.

Paljon kirjoitetaan ikätasoista ja mitä silloin tulisi osata. Täytyy muistaa suunnitellessa toimintaa, että ikä ja kehitystaso eivät aina kohtaa. Ei voi olettaa, että kaikki juuri tuon ikäiset pystyisivät suoriutumaan tai ymmärtämään asiat samalla lailla. Mannerheimin lastensuojeluliitto painottaakin sitä, että jokainen lapsi kehittyy omaan tahtiin. Mielestäni toiminta tulee toteuttaa niin, että siinä on tilaa olla mukana vaikka ei johonkin osioon pystyisikään osallistumaan.

Koululainen rakentaa aktiivisesti maailmaansa ja kehittyy aktiivisessa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Kaverit ovat yhä tärkeämpiä. Älyllinen, moraalinen ja tunne-elämän kehitys vaikuttavat kaikki toisiinsa. Näihin vaikuttaa muiden ihmisten antamat ohjeet ja toimintamallit. (Lonka, Hakkarainen, Ferchen & Lautso 2006, 189.)

9-12 -vuotias lapsi on usein tasapainoinen, aktiivinen, sosiaalinen ja kiinnostunut monista asioista. Jokainen lapsi kehittyy omaan yksilölliseen tahtiinsa. Harrastukset voivat saada aiempaa kilpailullisempia muotoja. Lapsi ehkä haluaa vaihtaa harrastuksiaan tiheäänkin tahtiin. On aivan normaalia kokeilla monia eri toimintoja ja löytää niistä sitten se itselleen mukavin toiminta. (MLL, Mannerheimin lastensuojeluliitto, vanhempainnetti.)

5 UUSI MALLI

Uusi malli kehitettiin, koska vanha malli oli kovin raskas. Puistolalan alueen verkostoon kuuluvat työntekijät ottivat vastuun nuorisotyöstä oman päätoimisen työn lisäksi. Tämän myötä heille tuli pitkiä työpäiviä, koska heille kasaantui muita töitä tehtäväksi. Nuorilta tuli myös palautetta, että olisi kiva jos olisi joku ihminen joka olisi pysyvästi heidän kanssaan. Nuoret eivät saaneet luotua niin turvallista yhteyttä aikuisiin, että olisi puhunut heille avoimemmin asioistaan. Lisäksi oli vielä puute siitä, että olisi tilaa ja resursseja ottaa toimintaan mukaan varhaisnuoret. Tällä uudella mallilla pystytään vastaamaan kaikkiin näihin tarpeisiin.

Puistolalan nuorisotyön molemmissa toimintamalleissa on tehty yhteistyötä moniammatillisessa sekä monitoimijaisissa verkostoissa, jotta toiminnan toteuttamien alueella

olisi mahdollisemman tasokasta ja monipuolista. Näin olemme saaneet myös tärkeätä tietoa alueesta ja alueen tarpeista juuri heiltä, joilla on alueesta kokonaisvaltainen näkemys.

Poikkihallinnollisilla ja monitoimijaisilla verkostoilla pyritään parantamaan lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloja. Elämäntapoja ohjaava ja elinoloihin vaikuttava työtä on tehty aina ja se juontaa juurensa hyvinvointivaltiollisesta ammatillistuneesta työstä. Tänä päivänä tätä työtä toteutetaan palvelusektoreiden ja eri toimijoiden välisenä yhteistyönä paikallisissa verkostoissa. Verkostoituvan työtavan uskotaan tuottavan laadukkaita, kokonaisvaltaisia ja toimivia palveluita, tehokkuutta ja säästöä. Verkostoissa korostuvat niiden sijaan prosessit sekä toimijoiden väliset suhteet ja vuorovaikutus. (Määttä 2007, 13-15.)

Moniammatillisella yhteistyöllä tarkoitetaan eri ammattikuntien yhteistyötä. Moniammatillisessa yhteistyössä on tarkoitus erilaisten tietojen, taitojen, tehtävien, kokemusten ja tai toimivallan jakamisella saavuttaa jokin yhteinen päämäärä. Monitoimijaisella yhteistyöllä tarkoitetaan verkostoa, johon osallistuu ammattilaisten lisäksi muita paikallisia toimijoita, kuten alueen asukkaita, yrityksiä ja järjestöjä. (Määttä 2007, 15-16.)

Poikkihallinnolliset ryhmät yleensä mukautuu ja muotoutuu ajassa ja paikassa, riippumatta osallistujistaan. Poikkihallinnollinen ryhmätyö kehittää uusia merkityksiä ja tavoitteita. Ryhmä parhaimmillaan tiivistyy me-joukkueeksi. Pahimmillaan taas voidaan ajautua siihen tilaan, että ryhmä koetaan pakkopullaksi ja kahvitteluksi. (Määttä 2007, 17.)

Kalliolan Nuoret ovat toteuttaneet Puistolassa tehtävää nuorisotyötä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen ostopalveluna. Sopimus uudistettiin ja muutettiin vastaamaan enemmän yhdessä nuorisoasiainkeskuksen kanssa tehtävää alueellista nuorisotyötä. Sopimus pitää sisällään 20 tuntia viikossa kerhoja ja avointa toimintaa lapsille ja nuorille. Sopimus on kumppanuuteen viittaava, jossa Tapulikaupungin nuorisotalon aluetyöntekijän kanssa yhdessä suunnitellaan ja toteutetaan Puistolassa nuorisotyötä. Nyt on tarkoitus kehittää toimintaa niin, että siellä on myös avoimia mielek-

käitä kerhoja varhaisnuorille eli 9-12 -vuotiaille. Tulemme kehittämään myös 13-17 -vuotiaille nuorille mielekästä harrastetoimintaa.

Puistolan kirjaston henkilökunta halusi lähteä mukaan toteuttamaan yhdessä tätä varhaisnuorten kerhotoimintaa. Innostus tähän lähti meidän yhteisestä Kirnu -hankkeesta. Osa varhaisnuorten toivotuista kerhoista toteutetaan kirjaston tiloissa, koska siellä on niihin sopivat välineet ja osa lapsista käykin jo siellä. Kirnu- hanke 2015 on nuorisoasiainkeskuksen ja kaupunginkirjaston yhteinen työhyvinvointihanke. Tämä hanke on kaupungin työsuojeluneuvottelukunnan rahoittama yksivuotinen työhyvinvointihanke. Yritys nimeltä Novetos valmensi ja fasilitoi hanketta 19.1. – 31.12.2015 välisenä aikana ja järjestivät 14 puolen päivä kestävästä työpajasta. (Päätökset. Diaari-numero HEL 2014-000046.) Tapulikaupungin nuorisotalon ja kirjaston välillä hanketta toteutettiin keväällä kahdella iltapäivän pituisella koulutuksella ja syksyllä vielä oli päätöstapaaminen, jossa katsottiin miten olimme lähteneet toteuttamaan suunniteltuja yhteisiä toimintoja. Yhteisiä toimintoja olivat pelitoiminta, kirjaston sääntöpaja, Tapulikaupungin juhlaviikko ja kauhujen yö- leiri.

5.1 Pelitoiminta tietokoneilla

Peliryhmä kokoontui nuorisotalolla tiistaisin kello:16.00 - 19.00, jotka toimivat apuohjaajina toisille pelitoimintaa osallistuville lapsille. Joka tiistai 1-3 -luokkalaiset saavat pelata 45 minuuttia 4-6 -luokkalaiset 45 minuuttia. Tämän jälkeen Peliryhmällä on oma 45 minuutin pelausaika. Peliryhmän kehittämistoiminnan ryhmään kuuluu kuusi poikaa, jotka ovat 7-8 -luokkalaisia. Peliryhmän tarkoitus on kehittää yhdessä pelitoimintaa. Tarkoitus on tukea ja saada mukaan muitakin nuoria jotka ovat kiinnostuneita pelitoiminnasta.

Ryhmä järjesti myös FIFA 15 turnauksen kirjastossa Kansallisella pelipäiväviikolla, jota vietettiin marraskuussa viikon ajan (16.11.- 22.11.2015). Ryhmä palkittiin viemällä heidät 2016 Winter Assembly pelitapahtumaan, mikä järjestettiin messukeskuksessa. Tapautumaan osallistui 5 nuorta meidän talolta. Yhteensä nuoriso-asiain kes-

kuksen toiminta paikoilta oli noin 50 nuorta koneiden kanssa tapahtumassa. Assembly Winter keräsi noin 2000 pelaajaa ja 2000 muuta kävijää viikonlopun aikana.

Peliryhmän pojat järjestivät vielä muille nuorille pitkäperjantaina 25.3 yön yli kestävästä Lani - tapahtuman nuorisotalolla. Laneihin osallistui yhteensä 16 nuorta ja tapahtumassa oli valvojina kaksi nuorisohjaajaa. Nuoret olivat sitä mieltä, että tulevat tulevaisuudessakin järjestämään toisille nuorille tapahtumia. Tapahtumat olivat onnistuneita.

Pelitoiminta tulee jatkumaan, koska se on vetovoimainen ja haluttu toiminta. Talolamme sekä kirjastossa on töissä henkilöitä, joilla on vahva peliosaaminen. Talolamme on myös ne kymmenen konetta ja valmisryhmä, joiden pohjalta toimintaa on myös helppo jatkaa. Pelitoiminnan kehittäminen eteenpäin monipuolisemmaksi toiminnaksi on myös ajankohtaista, johon täytyy tulevaisuudessa kiinnittää huomiota.

5.2 Kirjaston käytösääntöpaja

Lapset ja nuoret loivat kirjastoon heidän näköisensä säännöt yhdessä kirjaston henkilökunnan ja nuorisohjaajien tukemana. Kirjaston säännöt ovat näkyvillä myös nuorisotalon puolella ja nuorisotalon, kirjaston puolella. Samalla käytiin läpi peruskäyttäytymissääntöjä, mitä toivotaan tiloissamme käytettävän. Näitä yhteisiä sääntöjä tukee se, että kirjaston ja nuorisotalon henkilökunnalla on avaimet toistensa tiloihin. Meillä on sisäkautta helppo liikkua toisten tiloihin ja käymmekin säännöllisesti vierailmassa toisilla. Näin lapset ja nuoret näkevät, että oikeasti olemme toistemme kanssa tekemisissä. Olemme sopineet myös, että pidämme joka kuun alussa yhteisen ”mitä kuuluu” palaverin. Tämä on auttanut meitä näkemään paremmin yhteisten lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä tilannetta.

5.3 Tapulikaupunki 40 -vuotta juhlaviikko

Tapulikaupunkia juhlittiin viikolla 39, johon nuorisotalon henkilökunta yhdessä kirjaston henkilökunnan kanssa järjesti 25.9.2015 nuorten Pop -Up tapahtuman yhteis-

työssä liikuntaviraston kanssa. Nuorisotalo ja kirjasto pystyttivät talon edustalle telttakatokset, jotka toivat tapahtumaan lisää näkyvyyttä. Yhteinen ohjelma sisälsi, musiikkia, Tapulikaupunki aiheiden tietovisan palkintoineen, pomppupatjan, minigolfia, minifrisbeetä ja pinssipajan. Tapahtuma keräsi kävijöitä noin 130 henkilöä. Tästä innostuneina sovimme alustavasti kirjaston ja liikuntaviraston kanssa, että järjestäisimme yhdessä aina keväisin Pop -Up tapahtuman alueella.

5.4 "Kauhujen Yö"

Nuorisotalon henkilökunta ja kirjaston henkilökunta päättivät järjestää yhteistuumin kauhuaiheisen yhden yön kestävä leirin 9-12 -vuotiaille 6.11- 7.11.2015. Leirille mahtui mukaan 15 lasta ja leirin hinta oli 5€. Leiri alkoi nuorisotalolla klo:18.00. Kirjaston puolelle siirryimme klo:20.00.

Kirjaston henkilökunta oli rakentanut pienimuotoisen "kauhuradan" ja koristelleet tilansa. Kirjaston jälkeen ryhmä siirtyi nuorisotalon puolelle katsomaan elokuvaa. "Kauhujen Yö" oli onnistunut ja sovimme, että leiri voisi olla joka syksyinen yhteisesti järjestettävä tapahtuma. Leiri oli niin suosittu että täyttyi hetkessä, joten kaikki halukkaat eivät ikäväksemme mahtuneet mukaan. Muiden alueiden toimijat, jotka kuulivat kyseisestä leiristä, ovat pyytäneet saada leiriohjelman. Heillä on innostus ja ajatus toteuttaa omilla alueilla nuorisosiainkeskuksen ja kirjaston kanssa yhdessä samantapaista leiriä.

5.5 Nuorisotyö peruskoululla

Puistolalan nuorisotyön toiminta alkoi 10 / 2015 Puistolalan peruskoulutilassa. Tilana on aula sekä oppilaskunnan hallituksen kahvio. Tila on haastavan mallinen, mutta neliöitä on 250m². Tila on toimiva, ja siinä on mahdollista jakaa nuoret pienempiin ryhmiin. Ennen kuin tila voitiin ottaa iltakäyttöön, siellä tehtiin palotarkastus. Silloin saimme tiedon, mitä tuli huomioida ennen kuin toiminta tilassa voitiin aloittaa.

Nuorille järjestettiin jo hyvissä ajoissa infotilaisuus Puistolan peruskoululla, jossa kerrottiin Olkkarin toiminnan sellaisenaan loppuneen ja nuorisotyön siirtyvän peruskoulun tiloihin. Puistolan toisen koulun opettajat infosivat myös oppilaitaan tästä uudesta toiminnasta. Kirjaston henkilökuntakin mainosti asiakkailleen tätä uutta mahdollisuutta missä 3-6 -luokkalaiset voivat osallistua kerhotoimintaa. Lisäksi mainokset laitettiin myös monitoimitalon aulan seinään. Kaikilla toimijoilla, jotka kuuluvat Puistolan verkostoon, välitettiin tieto tämän toiminnan alkamisesta.

5.6 Markkinointi

Mielestäni tämän kaltaisen uuden toiminnan markkinointiin pitää käyttää monia eri menetelmiä, jotta tieto tavoittaisi mahdollisemman monen ihmisen. Tästä toiminnasta laitoin myös tiedon nettiin, meidän MunStadi - sivuille. Jaoin myös facebook työprofiilini avulla tätä tietoa omalla seinälläni sekä Puistolan vanhempien ryhmässä ja Puistolassa tapahtuu ryhmässä. Puistolan nuorisotyön ohjaajat ovat myös facebookissa ja ovat perustaneet sinne ryhmän Puistolan nuorisotyö. Ryhmässä on paljon nuoria sekä aikuisia ja toimii hyvin toiminnan markkinoinnissa. Lisäksi Kalliolan Nuoret mainostavat tätä toimintaa myös heidän omillaan netti- sivuillaan. Nuorille suunnatussa markkinoinnissa tulee kiinnittää huomiota sen muotoon ja ulkonäköön. Markkinointi täytyy olla nuorten näköinen, jotta se herättää nuorten mielenkiinnon. Markkinointia pitää tehdä siellä, missä nuoret ovat. Markkinoinnin kohdistettua suoraan nuorille, saa se nuoret tuntemaan, että se on juuri heille tarkoitettu toiminta. Tein myös tästä uudistetusta nuorisotyön toiminnasta alueen paikallislehteen tiedotteen. Laitan tiedotteen sisällön nähtäväksi liitteenä, koska siitä näkee kuinka monta tuntia on suunniteltu käytettäväksi 3-6 -luokkalaisten kerhotoimintaan. (Liite 1.)

6 ARVIOINTI

Arviointia Puistolan nuorisotyön nykyisestä toimintamallista tein haastatteluiden ohessa yhteistyökumppaneiden kanssa. Haastatteluita tein syksyllä joulukuussa

2015 ja 2016 kevätkauden alusta yhteistyökumppaneille liittyen toiminnan jatkamiseen. Haastattelin vielä maalishuhtikuun vaihteessa 2016 tämän opinnäytetyöni kumppaneita sekä nuoria, jotka osallistuvat tähän Puistolán nuorisotyön tarjoamaan toimintaan. Yhteistyökumppaneiden haastattelut toteutui yhteisissä ennalta sovituisissa kokouksissa. Haastattelut on toteutettu keskustelutilanteiden pohjalta. Koululta arviointikeskustelutilaisuuksiin osallistui rehtori ja kouluisäntä, jotka samalla toivat opettajien näkemyksiä nuorisotyön tulosta kouluun. Kalliolan Nuorilta haastattelin kahta nuoriso-ohjaajaa, jotka ovat vakituisemmin ohjaajina tässä Puistolán nuorisotyössä. Heistä toinen osallistui näihin arviointikeskusteluihin ja toista haastattelin avoimessa nuorten illassa. Kirjastosta kyselyiden vastaamiseen osallistui heidän koko tiimi yhdyshenkilön välityksellä sähköpostin kautta. Nuorten haastattelut tapahtuivat siinä normaalin avoimen toiminnan puitteissa. Sain kuultua noin kahtakymmentä nuorta. Alapuolella on esittämäni kysymykset sekä kumppaneiden ja nuorten vastaukset.

Syksyllä esitin koulun henkilökunnalle kysymyksen, *onko nuorisotyön tulo koulunne tilaan vaikuttanut johon jotenkin?*

Sain vastaukseksi, että nuorisotyön tulo koulun tiloihin ei ole tuottanut mitään ongelmia. Tilassa kaikki on pysynyt ehjänä ja alue siistinä. On havaittu myös, että katollaakaan ei enää ole ollut nuoria, kun ennen sieltäkin löytyi kaikkea ylimääräistä ja aiheutti vaaratilanteita. Näyttää että nuorisotyön tulo koulun tilaan on rauhoittanut aluetta. Koulun henkilökunta on kuunnellut oppilaita, että mitä muutosta he haluaisivat, jotta heillä olisi viihtyisämpää olla. Toiveena oli saada sisustustavaraa oppilaskahvilaan, mikä myös toimii illalla nuorten käytössä. Koulu osti toivottuja tavaroita ja nuoret saivat päättää tavaroiden paikasta.

Keväällä esitetty kysymys koululle oli, *miltä nyt on näyttäytynyt tämä nuorisotyö täällä?*

Kaikki on mennyt hyvin. Paikat ovat säilyneet ehjänä ja siistinä, niin sisällä kuin ulkona. Yhteistyö toimii hyvin Kalliolan Nuoret ry:n sekä nuorisoasiankeskuksen kanssa. Nuoria on näyttänyt olevan ihan mukavasti mukana toiminnassa. Olemme iloisia siitä, että saamme olla ensimmäisten joukossa tällaisessa yhteiskokeilumallissa, missä

koulu antaa tilan nuorisotyön iltakäyttöön. Olemme valmiita jatkamaan syksyllä 2016 tätä yhteistyömallia.

Kalliolan Nuorten ry:n ohjaajille syksyllä esitetyt kysymykseni oli, *Miten toiminta on lähtenyt käyntiin? Miltä on tuntunut tehdä nuorisotyötä täällä koulutilassa?*

Ohjaajat vastasivat, että kaikki heidän odotukset ovat ylittyneet. Paljon nuoria on mukana toiminnassa, noin kahdenkymmenen ja kuudenkymmenenviiden välillä, mutta vähän varhaisnuoria. Ohjaajat ovat joutuneet muuttamaan aukioloaikoja, koska yrityksistä huolimatta ei 9-12 -vuotiaita alkanut käymään. Ohjaajat kokivat, että isot tarvitsevat lisää aikaa, koska heitä on niin paljon. Ohjaajat yrittävät vielä saada varhaisnuoria käymään, mutta tällä hetkellä tarjoavat heille yhtä aikaa, joka on nimellä nuta-kerho. Kerho on tiistaisin kello 15.00-17.00 ja siellä tehdään sitä mitä he toivovat milloinkin. Askarrellaan, kokataan, katsotaan elokuvia, pidetään karaoke- päiviä ja jutellaan. Nyt kerhossa on käynyt keskimäärin noin viisitoista lasta.

MLL:n kylävaari on ollut mukana toiminnassa tuoden ryhmään oman vahvan panoksensa olemalla mukana keskusteluissa ja kuuntelemalla nuoria heille tärkeissä asioissa, kertomalla ja näyttämällä pimeässä liikkumisen vaaroista, esittämällä konkreettisesti pimeässä huoneessa heijastimien vaikutuksesta ja tehosta. Kylävaari on myös järjestänyt nuorille tietokilpailun palkintoineen.

Ohjaajien mielestä koululla on ollut hyvä tehdä töitä, tila on iso, mutta hallittavissa ja kaikukaan ei haittaa. Koulu on antanut sisustaa tilaa Fatboy säkkituoleilla, jotka siirretään sitten illalla lukkojen taakse pois tieltä. Koulu on luvannut ostaa sohvan, joka on ihana asia, nuorille tulee paljon mukavammat oltavat tilassa. Koulu on antanut myös luvan käyttää koulun auditoriota. Nuoret ovat innoissaan meidän leffailloista, koska auditoriossa saa ison kivan kunnan äänitehosteilla. Kotitalousluokasta yksi osio on luvattu myös nuorten käyttöön, siellä vain täytyy ensiksi tehdä sähkötyökorjaustyö. Kotitalousluokka mahdollistaisi lämpimienkin ruokien tekemisen, koska kokkaaminen on ollut nuorten suurin toive. Entuudestaan on ollut leipä- ja vohvelirauta, jotka ovat olleet nyt kovassa käytössä.

Valtakunnallisen peliviikon aikana ohjaajat keräsivät kierrätettäviä pelejä nuorillemme ja Puistolán kirjasto toimi pelien keräyspaikkana. Kirjasto on antanut nuorillemme vinkkejä uusista nuorten kirjoista. Ohjaajat aloittivat kioskimyynnin, koska nuorisotilalta on sen verran pitkä matka kioskille tai kauppaan, että nuoret kysyivät voisimmeko myydä täällä jotain karkkeja ja limua. Nuorisotyö osallistui työpanoksella hyväntekeväisyyskonsertin järjestämisessä Puistolassa tapahtuneen traagisen onnettomuuden - tulipalon johdosta. Nuoria oli mukana hyväntekeväisyyskonsertista. Ohjaajilla ja nuorilla on hyvä tekemisen meininki.

Keväällä esitin kysymyksen Kalliolan Nuorten ry:n ohjaajille että, *miten on mennyt?*

Ohjaajat kokevat vieläkin erittäin hyvänä tämän nuorisotyön tekemisen Puistolán koululla. Vakituinen ohjaaja sanoi, että hänestä on välillä tuntunut siltä, että olisi koulun henkilökuntaa ja rehtori hänen esimies. Yhteistyö on helppoa ja luontevaa koulun henkilökunnan kanssa. Kävijöitäkin riittää edelleen iltaan kohden keskimäärin noin 30-50. Suuri kävijämäärä ei silti tuo talolle levottomuutta, vaan illat ovat edelleen rauhallisia ja toiminnallisia.

Hiihtolomalla tehtiin maanantaista perjantaihin kestävä laskettelureissu Pikku-Syötteelle, reissu tehtiin yhdessä Kalliolan Nuorten ry:n muiden toimipaikkojen kanssa. Bussi oli täynnä nuoria ja reissu oli onnistunut. Muuten olemme tehneet nuorten kanssa kaikkea mahdollista mitä nuorisotaloilla yleensäkin tehdään. Nyt olemme saaneet vielä koulun liikuntasaliakin käyttöön, joten olemme päässeet harrastamaan myös liikuntaa.

Tulemme pitämään nuorten kanssa kevätkuuhlat grillauksen merkissä, kun toimintamme ainakin tältä osin loppuu toukokuun loppuun. Tulee kesäkausi ja jatkot selviää myöhemmin keväällä. Nuorisotyö tulee kuitenkin jatkumaan Puistolassa, mutta ketkä sitä on toteuttamassa, niin sitä ei vielä tiedä.

Kirjastolle kysymykseni syksyllä oli, *Vaikuttiko teille jotenkin tämä nuorisotyön aloittaminen Koudantien koulussa?*

Kirjaston henkilökunta ei ole havainnut mitään suoria vaikutuksia nuorisotyön tullessa alueelle tai he eivät ainakaan olleet huomannut. Pohtivat että, nuorten hengaileminen Nurkan rakennuksen tiloissa olisi vähentynyt ja siitä aiheutuneet häiriöt, vaikka ei niitäkään kirjaston työntekijöiden mielestä ennenkään paljoa ollut.

Keväällä esitein kirjaston henkilökunnalle kysymyksen, *onko jokin muuttunut syksystä?*

Kirjaston henkilökunta on sitä mieltä, että isommat nuoret ovat löytäneet tämän nuorisotilan. Nurkan monitoimitalon tiloissa sekä ympäristössä ei iltaisin hengailijoita juurikaan ole näkynyt kuin satunnaisesti. Alakouluikäisiä on alkanut viettämään enemmän aikaa täällä iltaisinkin. Henkilökunta kuitenkin arvioi, että nuorisotila on vetänyt kirjastolta näitä hengailijoita, joista aiemmin on aiheutunut meteliä ja muita semmoisia häiriötilanteita, johon ennen on jouduttu puuttumaan.

Nuorille esitetty kysymys syksyllä oli, *mitä olet mieltä tästä nuorisotyöstä ja tästä paikasta nuorison vapaa-ajan tilana?*

Nuoret oli sitä mieltä, että on ”ihan jees” ja ihan kiva oli kaikkien vastanneiden mielipide. Yhdet pojat sanoivat että, täällä on nyt hyvä kyllä, kun on pingis- ja fudispöytä ja biljardipöytäkin on tulossa. Ennen ei ollut. Muutamat odottavat kovasti, että saisivat ne luvatut sohvat. Yksi poika kuvasi hyvin, että kaipaa ainoastaan enää, että saataisiin tilaan johonkin semmoinen kohta, että tulisi ”olohuonemaisempi” fiilis. Kunnan keittiötäkin odotettiin kovasti. Yhdeltä tytöltä sain vastauksen tähän tilaan koskien, että *”onhan se vähän outoa kun tää on meidän entinen koulu”* Tyttö 17v.

Keväällä esitin nuorille kysymyksen, että *mitä ajattelet nyt tästä nuorisotyön toiminnasta täällä?*

Nuoret viihtyivät edelleen Puistolän nuorisotyössä. Nuoret olivat sitä mieltä, että he saavat tehdä kaikkea mukavaa ja ohjaajat ovat tosi kivoja ja hauskoja. Yksi nuorista pojista sanoi, että ”nyt on tosi siistii, kun täällä on alkanut käymään enemmän porukkaa”. Toiset yhtyivät myös tuohon ja sanoivat yhteen ääneen että, ”niin on.” Siihen

esitinkin jatkokysymyksen, että mitä jos ohjaajat vaihtuisivat? Nuoret olivat sitä mieltä, että vaihtuvuutta voisi olla, jos kuitenkin joku tutuista ohjaajista pysyisi.

Nuoret kokivat myös, että heillä on tilaa olla myös rauhassa. Yhden poikaryhmän yhteisäänellä tuli, että ”ohjaajat luottavat meihin ja antaa vastuuta”. Kysyin mitä vastuuta esimerkiksi, niin sain vastauksen, että ”ollaan saatu hoitaa ihan keskenään kioskimyyntiä ja päättää mitä siinä myydään”. Joku lisäsi vielä, että ”saadaan ostaa myös kahdella eurolla piikkiin”. Kysyin vielä, että onko jotain mitä haluaisitte vielä saada tänne, niin sain vastaukseksi, että ”ei meiltä puutu mitään” joku nuori lisäsi vielä, että ”kaikki ollaan saatu jo mitä toivottiin”.

Tämä malli on toiminut hyvin alueella ja tätä kannattaisi ehdottomasti jatkaa. Tätä mieltä on ollut muutkin toiminnan toteuttajat sekä meidän toimijoiden esimiehet. Asiaa me emme voi kuitenkaan päättää itseksemme vaan tämä täytyy hoitaa virallista väylää pitkin. Olemme nyt kehittäneet alueelle hyvän mallin nuorisotyölle ja nyt halutaan virallistaa tämä kokeiluhankkeeksi. Tämä nuorisotyönmalli on edullinen malli toteuttaa. Tässä mallissa ei ole tilan vuokramaksuja, joka vaikuttaa suuresti tämän toimintamallin edullisuuteen. Tilan käytöstä voimme tehdä sopimuksen virkamiesten kesken. Opetusviraston päällikkö on sitä mieltä, että tilat kouluissa täytyy saada tehostettuun käyttöön. Tätä on puoltanut myös koulun oppilaskunnanhallitus, koska kokevat tästä olevan oppilashuollollista hyötyä.

Arvioimme tämän Puistolan nuorisotyön kokonaisuutenaan hyvänä asiana. Alue on rauhoittunut ja pysynyt siistinä. Lapsia ja nuoria tulee kokoajan lisää kävijöiksi. Kerhot joita alueella pidetään lapsille, ovat suosittuja. Uskomme myös, että tämän nuorisotyön toiminnan avulla saadaan lisättyä Puistolan nuorten innostusta vaikuttaa laajemminkin heille tärkeisiin asioihin. Koettiin myös Puistolan peruskoulun myöntämä tila erittäin hyväksi ja toimivaksi tähän tarkoitukseen. Puistolan nuorisotyön toteuttamisella koululla nähdään suoravaikutus hyvänä myös koulun muihin oppilaisiin sekä koulun vaikuttamistoiminnan lisäämisen. Pohdimme mistä mahdollisesti johtui, että kaikki on mennyt niin hyvin. Tulimme tulokseen että, nuorten kanssa yhdessä tehdyt säännöt vaikuttivat onnistumiseen sekä että meillä oli selkeistä sovitut toimintatavat.

Pohdin myös, miksi nuorisotyön tulo Puistolán peruskouluun oli niin helppoa. Monesti kuulee ja saa lukea, että koulut eivät helposti anna tilaa nuorisotyölle. Puhutaan että koulu kutsuu apuun, kun on tarvetta. Sanotaan että nuorisotyöntekijät ovat ”tulipalon sammuttajia”. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 25.) Uskon että meidän tulo kouluun otettiin hyvin vastaan, koska koulun johto näkee asian tärkeänä. Olemme myös tehneet jo niin kauan yhteistyötä, että meihin luotetaan. Kalliolan Nuoret ry on myös tuttu järjestö jo entuudestaan ja heidän toimintaa arvostetaan myös. Meillä kaikilla oli myös selkeästi yhteinen tahtotila saada nuorille järkevää tekemistä sekä turvallinen vapaa-ajan viettopaikka. Puistolán peruskoulusta oli myös erittäin helppo rajata tila, joka varmasti myös vaikutti siihen, että tilan voi antaa iltakäyttöön.

Marjo Kolehmainen ja Pauliina Lahtinen ovat selvittäneet kouluissa tehtävän nuorisotyön lähtökohtia, nykytilannetta sekä tulevaisuudennäkymiä ja kehittämishaasteita. Hankkeessa on tullut esiin, että yhteistyö nuorisotyöllä ja koululla käynnistyy, kun on yhteinen päämäärä ja yhteisesti sovitut toimintatavat. Tehdään työtä yhteiseksi hyväksi sekä toiminta on kaksisuuntaista ja sisältää antamisen ja saamisen periaatteen. Koululla ja nuorisotyöllä on yhteisiä lakeja ja säädöksiä sekä kasvatustavoitteita. Näitä lakeja ja säädöksiä on mm. Perusopetuslaki ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista, Nuorisolaki sekä nuorisotyön eettinen ohjeistus. Yksi tärkeä kasvatustavoite on, nuoren kasvun tukeminen aktiiviseksi kansalaiseksi, yksilönä yhteisön jäseneksi sekä huomioiden osallisuus, tasa-vertaisuus ja yhdenmukaisuus. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 14-27.)

Kolehmaisen ja Lahtisen tekstistä pystyn sanomaan, että Puistolán koululla halutaan toteuttaa tarkalleen noita säädöksiä ja kasvatustavoitteita mitkä määrittelevät lasten ja nuorten parissa tehtävää työtä. Koululla nähdään tärkeänä toimia yhteistyössä nuorisotyön ammattilaisten kanssa, toteuttaakseen parhaalla mahdollisella tavalla nuorten osallisuutta. Ymmärretään että yhteistyössä on se voima, jolla päästään parhaaseen lopputulokseen yhteisen asiamme puolesta.

7 TYÖN JOHTOPÄÄTÖKSET

Illat jolloin kävin havainnoimassa sekä haastattelemassa Puistolan nuorisotilassa nuoria, niin heitä oli siellä aina keskimäärin kolmekymmentä ja tunnelma oli ihana. Oli tekemisen meininkiä sekä nuoret tykkäsivät kovasti keskustella ohjaajien kanssa ja suunnitella tulevaa toimintaa. Kertaakaan ei tullut mitään konfliktitilanteita mihin olisi joutunut ohjaajat puuttumaan. Nuorista huokuu onni, että heillä on näin hyvä tila missä viettää vapaa-aikaa. Nuoret ymmärtävät myös, että omasta käytöksestä on kiinni myös se, että tilassa saadaan jatkaa nuorisotyötä.

Tarvetta Puistolan nuorisotyölle ja kohdennettuna 13-17 -vuotiaille on, kun katsoo nuorten käyntikertoja. Nämä käyntikerrat on katsottu virastomme tunnuslukupohjasta.

Kävijämäärä: 1.10 - 18.12.2015 **1399** nuorta.

1.1 - 31.3.2016 **1712** nuorta.

Kävijämäärä on 22% enemmän syyskaudesta.

Verkossa kohdatut nuoret: **125** ajalta: 1.10 - 18.12.2015

157 ajalta: 1.1- 31.3.2016

Verkossa kohdattujen nuorten määrä on noussut syyskaudesta 26%.

(Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus, Toimi Helsinki, 2015-2016.)

Haastattellessa koulun henkilökuntaa sain kuulla, että alueella ilkeältä oli vähentynyt nuorisotilan tullessa alueelle. Uskon että nuoret olivat aikaisemmin vain turhautuneita, kun ei ollut tilaa missä viettää aikaa. Heillä on nyt paikka missä olla ja saada purkaa energiaa. Samalla he saavat aikuisten huomiota ilman, että sitä täytyy hakea millään erillisillä tavoilla.

Kirjaston järjestämät varhaisnuorten kerhot ovat suosittuja, niissä kävijöitä on keskimäärin kaksikymmentä lasta. Tässä meidän avoimessa toiminnassa varhaisnuorille näyttäisi riittävän hyvin tämä yksi päivä, koska alueen lapset näyttäisivät olevan muulloin omissa maksullisissa harrastuksissa. Tarjosimme aluksi varhaisnuorille joka päivälle mahdollisuutta olla mukana toiminnassa, mutta ei lapsia vaan tullut. Vaih-

doimme aukioloaikoja niin, että jätimme yhden iltapäivän varhaisnuorille ja kirjasto otti iltapäivä kerhot. Kirjasto jo ennestäänkin piti kerhoja, joten se oli luontevaa ja alueen lapsille jo tuttua. Kerhot mitä kirjaston puolella lähetettiin toteuttamaan näistä toivekerhoista oli: askartelukerho / piirtäminen ja maalaaminen sekä pelitoiminta tietokoneilla / lautapeleinä. Peruskoululla vapaamuotoisena toimintana mahdollistettiin koulun salissa pallopelit sekä elokuvan katsomista koulun auditoriossa. Koulun antaessa keittiökin nuorisotyön käyttöön, niin toimintaan pystyttiin lisäämään kokkikerho, jota varhaisnuoret olivat toivoneet myös.

Lopulta siihen meidän tarjoamaan yhteen avoimeen iltapäivään varhaisnuoria tulikin sitten kävijöiksi noin kaksikymmentä. Kävijämäärän kasvun uskon johtuvan siitä, että toiminnasta tuli alueelle tuttu. Lasten ja nuorten puskaradio toimii erittäin hyvin markkinoinnissa. Kirjaston henkilökunta markkinoi ja saattoi lapsia tutustumaan uuteen tilaan ja ohjaajiin. Opettajat myös alkoivat aktiivisemmin mainostaa tätä toimintaa oppilailleen. Tulkitsin myös niitä lasten vastauksia siihen kerho / harrastetoiminnan kyselyyn, ja huomasin, että siellähän oli selkeästi sellaisia toiveita missä ne lapset ovat jo mukana, maksullisia harrastuksia. Puistolan puolella asuu vähän varakkaampia perheitä ja heillä on rahaa maksaa lapsiensa harrastuksista.

Pohdin myös, että mikä ja kenen oli se oikea tarve ja ajatus, että Puistolan varhaisnuoret tarvitsevat joka päivä tilan, missä viettää aikaa iltapäivät. Minulle tuli ajatus, että tämä on saattanut jäädä alueen toimijoiden ajatuksiin, siitä vanhasta ajasta kun alueelta lakkautettiin kunnan pitämä nuorisotila.

Vanhan toimintamallin materiaaleista oli minulle suuri apu, kun lähdin miettimään uuden nuorisotyömallin rakentamista Puistolan alueelle. Niiden avulla pystyi lähtemään kehittämään toimintaa eteenpäin. Lisäksi tekemälläni aluekartoituksella oli suuri merkitys tämän kehittämistyön tekemiseen. Siitä sain tiedon lasten ja nuorten määrästä alueella. Näin ollen pystyin huomioimaan sen, kun suunnittelin millä menetelmällä on viisainta lähteä keräämään heiltä tietoa siitä, mitä toimintaa he haluaisivat alueelle. Opinnäytetyöstäni oli jo hyötyä myös työntilaajalleni, kun laadimme palvelukuvausta tulevalle Puistolan nuorisotyölle.

Nuorisoasiankeskus määrittää jatkossa Puistolassa tehtävän nuorisotyön näin: avointa toimintaa tulee järjestää vähintään kolmena päivänä viikossa, 16 tuntia viikko. Aukioloaikojen tulee ajoittua ajankohtaan, jolloin nuorilla on vapaa-aikaa. Ohjattua toimintaa lapsille ja nuorille tulee järjestää vähintään 20 tuntia viikossa. Toiminnan kohderyhmän ikä tulee olla pääsääntöisesti 9-17 vuotta. Toiminnan sisältö tulee suunnitella yhdessä nuorten kanssa ja siinä tulee huomioida eri ikäryhmien tarpeet. Avointen toiminnan aikana tulee olla riittävä määrä ammattitaitoista henkilökuntaa, joilla on osaamista nuorten ohjaamisessa sekä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa osallistavilla menetelmillä. Toiminnan toteuttamisessa tulee huomioida toimintaan osallistuvien nuorten taustoihin liittyvät erityispiirteet ja nuorisoasiainkeskuksen yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman linjaukset.

Tätä mallia voi kehittää vielä lisää kouluttamalla vapaaehtoisia aikuisia sekä vapaaehtoisia nuoria mukaan toimintaan. Kouluttajina voisi toimia palvelun toteuttajista vastaavat tahot. He voisivat kertoa vapaaehtoistoiminnan periaatteet ja siihen kuuluvat vastuu- ja velvollisuusosiot. Lisäksi mukana kouluttamassa voisi olla Puistolassa nuorisotyön vakituinen ohjaaja ja minä. Me voisimme kertoa nuorten kanssa tehtävästä toiminnasta, mitä se on meillä Puistolassa. Vapaaehtoiset nuoret voisivat toimia vertaisohjaajina toisille nuorille ja olla ohjaajina 3-6 -luokkalaisten lasten kerhoissa. Alalle opiskelijoita voisi myös kysyä kouluilta mukaan toimintaan. He voisivat esimerkiksi suorittaa vapaavalintaisen kurssin ollessaan mukana toiminnassa. Harjoittelujaksot opiskelijat voisivat tulla suorittamaan tänne Puistolassa nuorisotyöhön, samoin kuin ohjauksen perusopinnot, ohjauksen menetelmät sekä toiminta eri ympäristössä -kurssit.

Näkisin, että tuolla mallilla tulevaisuudessa olisi vielä paremmat resurssit toteuttaa monipuolisempaa toimintaa alueen lapsille ja nuorille. Uskon myös nuorten alalle opiskelijoiden pystyvän innostamaan nuoria mukaan osallistumaan eri toimintoihin omalla aloittelijoiden innokkuudella. Lisäksi uskon, että nuoret opiskelijat tuovat ihan uudenlaista intoa ja energiaa myös toiminnan vakituisille työntekijöille. Moniammatillisessa työyhteisössä toimiessaan myös opiskelijat ja muut vapaaehtoiset työntekijät saattaisivat saada paljon uusia hyviä näkökulmia, niin toimijatahoista kuin lasten ja nuorten kanssa tehtävästä työstä.

Lähetimme nuorisolautakunnan käsittelyyn lupahakemuksen, että saisimme laittaa Puistolán nuorisotyön kilpailutukseen. Tällöin toiminta jatkuisi syksyllä 2016 kumppaneiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Prosessin kuvaus:

- Nykyistä sopimusta ei voi jatkaa suoraan, hankintalain määrittelemä raja-arvo on 30 000,00 euroa.
- Kilpailutusasiakirjojen valmistelua ja tehdessä tulee huomioida palvelunkuvaus, valinta- ja vertailukriteerit.
- Nuorisolautakunnan kokoukseen 18.2. vietiin esitys, jonka mukaan Puistolán alueen nuorisotyölliset palvelut kilpailutetaan.

Mikäli lautakunta hyväksyy esityksen, on aikataulu arviolta seuraavanlainen:

- Päätös kilpailutuksen avaamisesta 31.3. nuorisolautakunta.
- Tarjouskilpailu avoinna valtakunnallisessa HILMA -järjestelmässä vähintään 3 viikkoa.
- Päätös hankinnasta 12.5. tai 26.5. nuorisolautakunta.
- Sopimus palveluntuottajan kanssa, kesäkuu 2016
- Toiminta alkaa, elo-syyskuu 2016

Nuorisoasiainkeskus ehdotti Puistolán peruskoululla pidetyn yhteisen palaverin jälkeen ns. käänteistä kilpailutusta eli summa annetaan valmiina. Ehdotimme 1+1 -sopimusta eli tehdään vuodeksi + optio yhdestä vuodesta, mutta lautakunta teki päätöksen 2+2 vuodesta. Maksamme 42 000,00 euroa vuodessa toiminnan toteuttavalle järjestölle, niin kuin nyt olemme maksaneet Kalliolan Nuoret ry:lle. Kilpailutusasiakirjat ovat julkisia vasta hankintapäätöksen jälkeen. Järjestöjen kanssa toteutettavassa yhteistyössä tämän mallin toteuttaminen on edullisempaa, kuin nuorisoasiainkeskuksen itse toteuttamana toimintana. Lisäksi kumppaneiden kanssa yhdessä toteutettava työ antaa toimintaan lisäarvoa.

Tapulikaupungin sekä Puistolán alueella on mielestäni on hyvä tehdä töitä. Alueen toimijoilla ja asukkailla on avoimet välit toisiinsa. Alueella arvostetaan moniammatillista yhteistyötä ja pidetään tärkeänä toimia yhdessä saavuttaakseen hyvä yhteinen päämäärä. Pohdin vielä, kuinka hyvä ja tasavertainen yhteistyö meillä on Tapulika-

pungin ja Puistolán alueella muiden toimijoiden kanssa. Nuorisotoimi otetaan vakavasti ja tasavertaisena kumppanina. Nuorisotyöntekijöitä ja heidän tekemää työtä arvostetaan.

8 OMA OPPIMINEN

Tämän työn tekeminen sai minut ajattelemaan, että voisin toimia tulevaisuudessa vaikka nuorisotyön kehittäjänä, tai vaikka esimiestehtävissä. Näitä ajatuksia ennen tätä opinnäytetyön tekemistä en ollut ajatellut. Päinvastoin, olin aina sitä mieltä, että esimiestehtävä ei ole minun juttuni. Kehittäjänkin työtä epäilin, että olisiko minusta siihen. Nyt olen hyvinkin kiinnostunut molemmista ajatuksista, varsinkin kehittäjän työstä. Aluetyöntekijänä pystyn kyllä myös kehittämään nuorisotyötä ja tämä Puistolán nuorisotyö oli yksi parhaimmistani työni kehittämisen kohteista.

Havaitsin myös, että työn sisältöä kypsytti huomaamattaan sisällään. Mielenkiintoista oli havaita, kun jätti vähäksi aikaa opinnäytetyön tekemisen sivuun, niin kuitenkin sitä prosessoiti alitajuntaisesti. Tuli ihan yllättäen mieleen idea, mitä vielä olisi hyvä lisätä työhön. Todella tämän työn tekeminen oli prosessi, mikä eteni sykleissä. Havaitsin myös, että kirjoittamisen taitokin kehittyi ja sain tästä myös palautetta työpaikkaohjaajaltani. Tietoperustaa lukiessani sain paljon uutta tietoa, mistä on hyötyä alueellista nuorisotyötä tehdessä.

Lainatakseni nuorisoasiainkeskuksen johdon sanoja, että ”kohtaaminen on raskasta työtä”. On tärkeätä muistaa huolehtia omasta jaksamisesta, mikä vaikuttaa myös työhyvinvointiin ja heijastuu niihin keitä kohtaamme työssämme. Oma hyvinvointi vaikuttaa myös muiden hyvinvointiin.

LÄHTEET

Asiat, päätökset. Helsingin kaupunki. Viitattu 6.11.2015.

<http://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2014-000046/601001vh1-2015-2/>

Edu.fi. Viitattu 12.11.2015. <http://www.edu.fi/perusopetus/kerhotoiminta>

Helmet, Puistolan kirjaston kotisivut. Viitattu 2.2.2016.

<http://www.helmet.fi/puistolankirjasto>

Helsingin kaupunki, leikkipuistot ja leikkipaikat. Viitattu 18.11.2015.

<http://www.hel.fi/www/Helsinki/fi/paivahoito-ja-koulutus/leikki-ja-avoin-toiminta/leikkipuistot/>

Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus, Alueellista nuorisotyötä ohjaavat periaatteet 2012-2016. Viitattu 20.11.2015.

http://issuu.com/nuorisoasiainkeskus/docs/nuorten_helsinki_yleisesite

Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus. Viitattu 18.11.2015. <http://ruuti.munstadi.fi/>

Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus. Viitattu 20.11.2015.

<http://www.hel.fi/www/nk/fi/paatoksenteko/>

Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus, johtoryhmä/ Mikko Vatka 4.9.2015. Viitattu 17.11.2015.

http://helmi/Nk/Tavoitteetjatalous/strategiaperusta/Suunnantarkistus/Documents/Nuorisoasiainkeskuksen_yksikköjako_1.1.2016.pdf

Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus, 2015. Viitattu 18.12.2015.

http://www.hel.fi/www/nk/fi/paatoksenteko/lautakunnan-paatosasiakirjat/asiakirja?year=2015&ls=11&doc=Nk_2015-11-26_Nik_11_Pk

Helsingin kaupunki, nuorisoasiainkeskus, Toimi Helsinki, 2015-2016.

Helsingin kaupunki, opetusvirasto, Puistolan peruskoulun kotisivut. Viitattu 2.2.2016.

<http://www.hel.fi/hki/puisy/fi/Etusivu>

Helsingin Sanomat, 8.2.2016. Kirjastot ovat tärkeää älytilaa. Viitattu 27.2.2016.

<http://www.hs.fi/paakirjoitukset/a1454817960455>

Helsingin seudun aluesarjat 2015. Viitattu 3.11.2015. <http://www.aluesarjat.fi>

Henkilöstöraportti 2014. Nuorisoasiainkeskus, Helsingin kaupunki. Viitattu 17.11.2015.

http://helmi/Nk/Tyontuki/Henkilöstö/Documents/Henkilöstöraportti-2014_300615.pdf

Kalliolan settlementti. Kalliolan Nuoret ry. Viitattu 12.11.2015.

<http://www.kalliola.fi/tietoa-kalliolasta/kalliolan-nuoret/>

Kenttälä, Marjo 2008. Koulun kerhokäsikirja. Kerhokeskus-koulutyön tuki ry. 2. painos. Helsinki.

Kolehmainen Marjo & Pauliina Lehtinen 2014. Nuorisotyötä koulussa, yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Uusiutuva koulu ja nuorisotyö -hanke 2011-2013. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 19.3.2016.

<http://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/05/Nuorisotyota-koulussa-web.pdf>

Kuntalaki 17.3.1995/365. Viitattu 18.11.2015.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365>

Lastensuojelulaki (12.2.2010/88). Viitattu 6.2.2016.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Lonka Kirsti & Hakkarainen Kai & Ferchen Maija & Lautso Anita 2006. Psykologia! 2 kurssi. 1. painos. WSOY Oppimateriaalit Oy, Porvoo.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. Vanheimpainnetti. Viitattu 12.11.2015.

<http://www.mll.fi/vanhempainnetti/>

Merimaa Maija 1/2015. Kaverit keskiössä. Raportti nuorten havainnointi ja haastattelut (NuHa) –Hankeesta. Nuorisoasiainkeskus, Helsingin kaupunki.

Määttä Mirja 2007. Yhteinen verkosto? Tutkimus nuorten syrjäytymistä ehkäisevistä poikkihallinnollisista ryhmistä. Akateeminen väitöskirja.

Nuorisolaki 27.1.2006/72. Viitattu 18.11.2015.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>

Nuorisolain uudistaminen opetus - ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:16. Viitattu 18.12.2015.
http://www.hel.fi/static/public/hela/Nuorisolautakunta/Suomi/Paatos/2015/Nk_2015-11-26_Nik_11_Pk/61202B0E-2873-4F0F-8BFB-4349703A2114/Liite.pdf

Nurmiranta Hanna & Leppämäki Päivi & Horppu Sari 2009. Kehityopsykologiaa. Lap-suudesta vanhuuteen. 1. painos. Kirjapaja, Helsinki.

Pihlaja Ritva 2015. Miksi kumppanuutta? Suomalaisen yhteiskunnan ja kuntien suuri murros. Hyvinvointia ja kumppanuutta kulttuurissa. Esitelmä. Härmän kuntokeskus 26.3.2015. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä. Viitattu 18.3.2016.
<http://docplayer.fi/340991-Miksi-kumppanuutta-suomalaisen-yhteiskunnan-ja-kuntien-suuri-murros.html>.

Pohjois-Koillinen nuoristyöyksikkö. Toimintakertomukset 2009-2012.

Poutiainen Kari 2015. Mitä kumppanuus on? Tivi 21.9.2015. Viitattu 18.3.2016.
<http://www.tivi.fi/Kumppanit/Sofigate/kumppanuus-mita-se-on-3483911>

Sammalniemi Eeva 2014. ”Meillä on yhteinen juttu, minkä eteen tehdään töitä”. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Sammalniemi Eeva 2014. ”Meillä on yhteinen juttu, minkä eteen tehdään töitä”. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu Rauas 2012, 107.

Sammalniemi Eeva 2014. ”Meillä on yhteinen juttu, minkä eteen tehdään töitä”. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry, 2013.

Sammalniemi Eeva 2014. ”Meillä on yhteinen juttu, minkä eteen tehdään töitä”. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu Komonen, Suurpää & Söderlund 2012, 11-13.

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731. Viitattu 17.11.2015.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Vesikansa Sari 1988. Toimintaan nuorten kanssa! Kansalaiskasvatuksen keskus, Helsinki.

LIITTEET

Liite 1. Lehtitiedote

Liite 2. 3-6 luokkalaisten vastauksia kysymykseen, minkä kerhon haluaisit Puistolaan?

Liite 1.

Puistolan nuorisotyö starttaa uudestaan uudistettuna sekä uusissa tiloissa

Puistolassa alkaa 9-12 -vuotiaille sekä 13-17 -vuotiaille lapsille ja nuorille vapaa-ajan toimintaa iltaisin. Toiminta tullaan järjestämään Puistolan peruskoulun tiloissa, osoitteessa Koudantie 2, Helsinki 76. Toiminnan järjestäjinä ovat Kalliolan nuoret ry sekä Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus. Toimintaa on mahdollista osallistua myös vapaaehtoisena aikuisena, johon tarvittaessa järjestetään myös koulutus.

Toiminta pääsee alkamaan lokakuussa, kun tarvittavat tilan muutostyöt ovat tehty. Nuorille tullaan järjestämään infotilaisuus toiminnan aloittamisesta sekä mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön. Lähtökohtaisesti on tarkoitus, että toiminta on avointa, ilmaista ja pitää sisällään myös kerhotoimintaa.

Toiminnan ajankohdat ovat:

MAANANTAI:

9-12 VUOTIAAT KLO: 15.30-17.30, 13-18 VUOTIAAT KLO: 18-20.30

TIISTAI:

9-12 VUOTIAAT KLO: 15.30-17.30, 13-18 VUOTIAAT KLO: 18-20.30

KESKIVIIKKO:

EI TOIMINTAA

TORSTAI:

9-12 VUOTIAAT KLO: 15.30-17.30, 13-18 VUOTIAAT KLO: 18-20.30

PERJANTAI:

9-12 VUOTIAAT KLO: 16-18, 13-18 VUOTIAAT KLO: 18-22

TERVETULOA

Liite 2.

Minkä kerhon haluaisit Puistolaan?

Vastanneita oli 101 ja tulokset niistä:

Kokkikerho	13
Jalkapallo	12
Urheilua	11
Pelikerho	10
Voimistelu	7
Jääkiekko	7
Tanssi	6
Hengailua	7
Sähly	5
Koripallo	3
Askartelukerho	2
Piirtämistä / Maalaamista	2
Näytelmäkerho	2
Kirjan lukeminen	2
Ratsastus	2
Seikkailukerho	2
Elokuvien katselua	2
Pokeri	2
Kampaajakerho	1
Miekkailu	1
Dj –kerho	1
Sulkapallo	1